

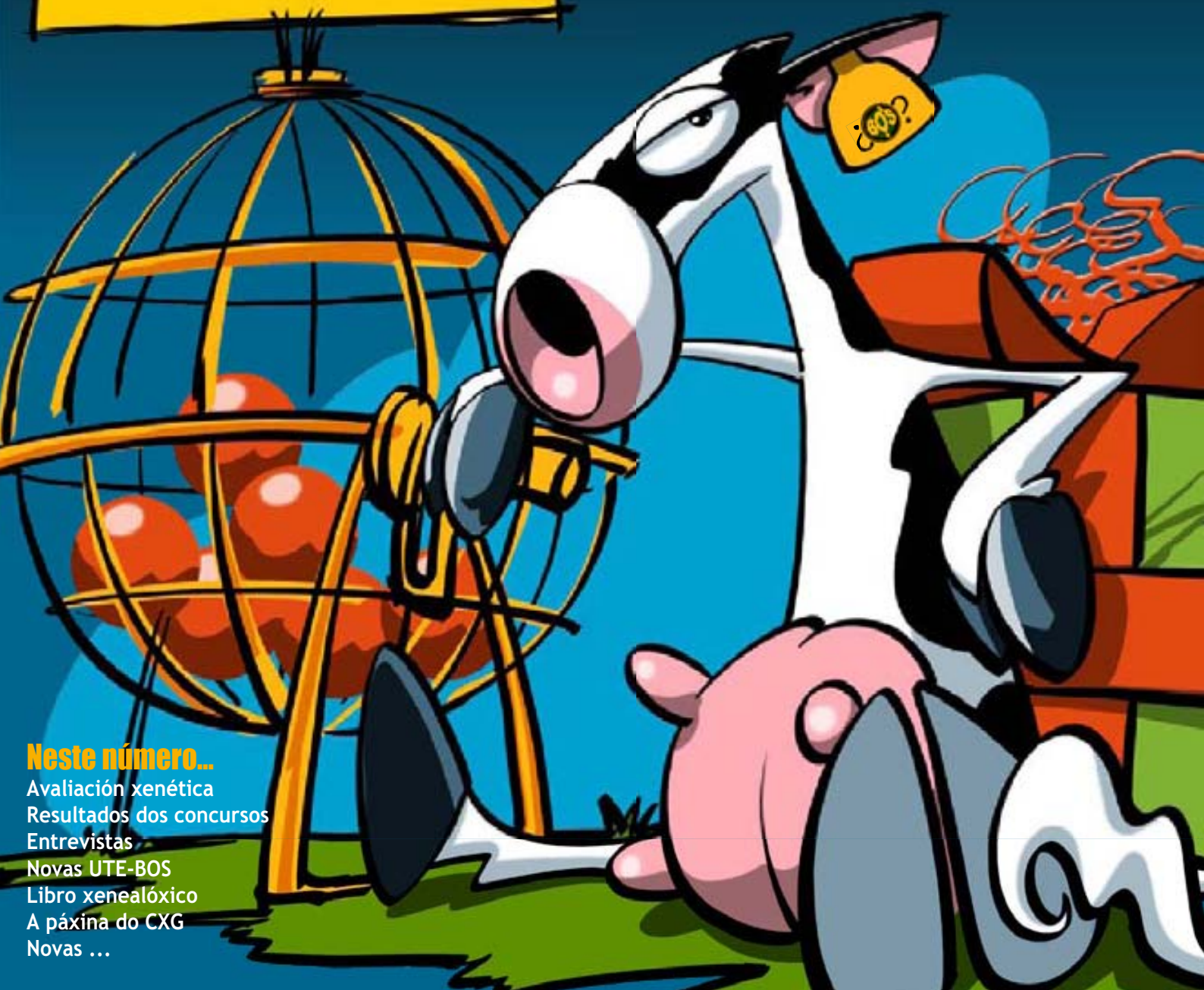
branco e negro

Número 39 • Decembro 2010



futuro do
sector leiteiro

de tódolos xeitos...
bo nadal



Neste número...

Avaliación xenética
Resultados dos concursos
Entrevistas
Novas UTE-BOS
Libro xenealóxico
A páxina do CXG
Novas ...



XENÉTICA FONTAO

BATENDO RÉCORDS



Nº1

XACOBEO
(BW MARSHALL X RUDOLPH)
A estabilidade do líder:
Nº 1 por ICO por 6ª vez consecutiva!!!

Meno Xacobeo Bonita 2401

Nº2

BOER
(BOLIVER X BW MARSHALL)

Chousa Boer Salomé

3 TOUROS SUPERAN OS 3.000 PUNTOS DE ICO
7 TOUROS ENTRE OS 8 MELLORES POR ICO

Nº3

ORDES
(O MAN X OUTSIDE)

Perilla 418 7802 Ordes



TUNNO
(MORTY X BELLWOOD)

Nº4



Lado Tuna Tunno

ONCE
(O MAN X STORM)
Nº 1 en graxa e proteína

Nº6



C. Andrés Once Beatriz

MONROI
(MORTY X RUBENS)

Nº7



Rodri Monroi Rula

DUNO
(BLITZ X JOLT)
Nº 1 en leite

Nº8



O Eixido Duno Lema



sumario

Avaliación xenética

Mellores explotacións de Galicia por ICO	4
Mellores touros do programa de Galicia	5

Resultados de Concursos e poxas

XXXI Concurso Nacional da Raza Frisona e I Subasta Nacional Conafe 2010	6
36ª Escuela Nacional de Jueces Ganaderos de Conafe	8
XIV Concurso Frisón Becerra Selecta 2010	12
XIX Concurso de Gando Frisón Chantada 2010	13
IV Poxa de Xovencas de Mazaricos	14

LXV Feira de Cremona (Italia)	18
--	----

Entrevistas

Uffe Lauritsen . Presidente do Icar	20
Joao Dürr . Director de Interbull- Center (Uppsala-Suecia)	21

Colaboración técnica

Interpretando os datos xenómicos

Daniel Martínez . Veterinario e Director Técnico U.T.E. Bos	22
--	----

Libro xenealóxico

Novas no rexistro de animais	25
---	----

Novas da UTE-BOS

Especialistas de todo o mundo visitan Bos

Visita dunha delegación chinesa, da Cooperativa Pirenaica e do Centro de Inseminación Artificial C.I.A.P.A.	26
Acordo de colaboración con Africama	27

A páxina do CXG

Actualidade do Clube e cursos 2011	28
Compra conxunta de dosos seminais	30
Axenda 2011	30

Edita

Federación Frisona Galega

R/ Melide, 25-27-baixo
15705 Santiago de Compostela
A Coruña • España
Tel.: +34 981 573 775
Fax: +34 981 573 879
mail: fefriga@fefriga.com
web: www.fefriga.com

Xunta directiva de Fefriga

Presidente
D. Álvaro José Castro Fernández
Vicepresidente
D. José Manuel Madriñán Castro
Secretario
D. José Carlos Vega Rodríguez
Tesoureiro
D. Antonio Pérez Castro
Interventor
D. Luis Seoane Labandeira
Vogais
D. Manuel Antelo Vilarinho
D. Juan Álvarez Losada
D. Paulino González Fernández

Equipo editorial

Director
Francesc X. Grau
Coordina
Carmen Candal
Colabora
Manuel Cruz
Daniel Martínez
Fotografía
Silvie Gouin
Rubine Red Co.
Africor-Pontevedra
Africor-Lugo
Africor-Coruña
Frisona Española
Ilustración
Barcala

Publicidade

brancoenegro@rubine.es
t. 981 062 476 • m. 609 702 129

Maqueta Rubine Red Co.

Imprime Gráficas Sanpar

Distribución Impacta

Tirada: 5.000 exemplares
D.L. PO 187-1999



Mellores explotacións de Galicia por ICO

Avaliación de novembro 2010

De xeito informativo para os socios e como promoción das propias ganderías, Branco e Negro publica tras cada avaliación xenética, a relación das mellores explotacións de Galicia por Índices Xenéticos (ICO).

Para ser publicadas, as explotacións deben de reunir as condicións seguintes:

- O rabaño debe ter un mínimo de 17 reproductoras.
- Esixírase un mínimo do 75% de animais valorados ICO, sobre reproductoras rexistradas de máis de 36 meses, co fin de obter rabaños representativos.
- Non serán consideradas, nin publicadas, as ganderías con máis do 5% de reproductoras no Rexistro Auxiliar Categoría "A", sobre o total do censo de reproductoras.
- Na lista os rabaños distínguense polo número de reproductoras, sendo:

de 17 a 75 de 76 a 200 + de 200

GANDERIA (PROV.)	ICO	IKL	IKG	%G	IKP	%P	IPP	ICU	IGT	ICOT	RCS
FINCA MOURISCADÉ (PO)	1957	487	12	-0,05	15	-0,01	0,37	0,62	0,72	187	99
U.T.E.BOS (C)	1938	322	10	-0,02	9	-0,01	0,63	1,13	1,27	313	99
CASA CANEDA (C)	1933	318	13	0,02	9	-0,01	0,94	0,91	1,21	328	101
S.A.T. CASA MENOR Nº 1017 XUGA (C)	1912	535	13	-0,06	15	-0,02	0,29	0,59	0,62	178	100
GANADERIA VILAFERREIROS S.C. (C)	1876	344	8	-0,04	8	-0,03	0,67	0,89	0,95	290	101
SC QUINTIAN (LU)	1868	506	10	-0,08	13	-0,03	0,48	0,43	0,70	138	99
PUMAR DE BUXAN (C)	1857	422	8	-0,07	8	-0,05	0,39	0,81	0,87	236	102
CASA REGO (LU)	1848	672	17	-0,07	15	-0,07	0,07	0,02	0,08	6	102
SC OUTEIRO (LU)	1822	228	7	-0,01	7	0,00	0,58	1,00	1,12	306	99
VILAR DE SUSAO (LU)	1803	477	8	-0,09	11	-0,04	0,28	0,40	0,43	116	100
SAT CARBALLEIRA-DEIBE (C)	1803	366	11	-0,02	16	0,05	0,27	0,13	0,18	56	101
LOPEZ TELLADO GANADERIA MASEDA (LU)	1801	386	10	-0,03	11	-0,01	0,47	0,47	0,55	162	98
VILASUSO SDADE. COOP. GALEGA (C)	1794	308	9	-0,02	9	-0,01	0,37	0,64	0,57	219	101
VILLAESTEBA AGROPECUARIA S.C. (LU)	1776	589	14	-0,08	14	-0,05	0,29	-0,16	0,11	-18	98
S.A.T. 828 ILMA-XUGA (C)	1773	302	6	-0,05	12	0,03	0,32	0,52	0,24	132	99
GRANXA VILA (LU)	1764	218	2	-0,06	6	0,00	0,35	0,90	1,03	282	102
SC RIVELA (LU)	1747	399	9	-0,06	12	-0,01	0,29	0,10	0,17	79	104
FREIRE PEREZ S.C. (C)	1744	370	7	-0,06	9	-0,03	0,39	0,36	0,57	129	100
GANADERIA PENA (LU)	1734	356	8	-0,05	6	-0,05	0,27	0,57	0,95	165	100
CASA DE BAIXO (LU)	1733	80	10	0,08	4	0,02	0,84	0,71	0,86	307	104
GANDERIA BASADRE (LU)	1732	184	8	0,02	9	0,04	0,40	0,48	0,39	187	99
SAT CASA CAETANO (LU)	1730	276	5	-0,05	9	0,00	0,56	0,44	0,51	192	101
GANADERIA FERNANDEZ SANCHEZ S.C. (C)	1720	180	10	0,05	7	0,01	0,55	0,49	0,69	194	103
JESUS RODRIGUEZ CABANAS (LU)	1720	401	9	-0,05	13	0,01	-0,17	0,01	0,09	-4	102
CASA GRANDE DE RODIS (C)	1720	261	7	-0,02	11	0,03	0,41	0,28	0,33	102	100
S.A.T. TEIXEIRO (LU)	1716	202	5	-0,02	5	-0,02	0,36	0,67	0,82	225	102
XENDRE S.C. (C)	1716	231	2	-0,06	7	0,00	0,54	0,57	0,70	216	101
S.A.T. XUGA 747 FONTELAS (C)	1714	287	10	0,00	8	-0,01	0,30	0,44	0,54	164	101
RANCHO (C)	1701	275	7	-0,03	10	0,01	0,32	0,23	0,40	117	102
GANADERIA RUZO S.C. (C)	1696	275	5	-0,05	5	-0,04	0,42	0,54	0,64	195	101
S.A.T. VILAR-ALAXE (LU)	1695	236	6	-0,03	5	-0,02	0,25	0,70	0,81	203	100
DADOLO (LU)	1694	338	9	-0,03	9	-0,02	0,18	0,20	0,18	117	105
MEILAN (LU)	1692	185	12	0,06	7	0,02	0,62	0,26	0,53	166	103
MARCIAL S.C. (PO)	1689	188	10	0,04	6	0,00	0,51	0,45	0,62	176	100
CAVADAS SAT XUGA 941 (LU)	1687	262	5	-0,05	7	-0,02	0,25	0,55	0,60	156	99
ROSENDE DE SAMEDE (C)	1687	110	1	-0,03	5	0,02	0,61	0,71	0,79	244	101
PERITO (PO)	1685	199	8	0,01	6	0,00	0,30	0,57	0,61	187	99
CAS DE PEDRO (LU)	1683	92	5	0,03	6	0,03	0,50	0,71	0,76	237	100
OS CASTROS (C)	1680	293	6	-0,05	5	-0,04	0,36	0,45	0,54	171	102
NOVO (LU)	1679	194	4	-0,03	7	0,01	0,38	0,64	0,75	197	99
S.A.T. LANGUEIRON XUGA 934 (C)	1679	203	7	0,00	9	0,03	0,28	0,33	0,35	134	101
GANDEIRIA MATO DE ARRIBA S.C. (C)	1677	255	7	-0,03	8	0,00	0,43	0,29	0,35	127	101
SC CHUSCO (LU)	1675	124	5	0,01	1	-0,03	0,63	0,81	0,74	308	102
SAT RIGUEIRO REY (LU)	1675	281	4	-0,06	5	-0,04	0,38	0,60	0,69	212	101
GRANXA NAVEIRAS (C)	1673	172	8	0,03	3	-0,02	0,54	0,70	0,86	241	101
S.A.T. CASA EDUARDO (LU)	1670	318	10	-0,02	13	0,03	0,27	-0,11	0,14	8	99
TUBIO (C)	1670	389	6	-0,09	7	-0,05	0,27	0,24	0,37	83	99
CASA PICO (LU)	1669	343	10	-0,02	10	-0,01	0,15	0,06	0,06	44	101
LANDEIRA SOCIEDADE COOP. GALEGA (C)	1667	164	9	0,03	5	-0,01	0,54	0,48	0,66	200	103
CASA DO CABO (LU)	1666	292	10	0,00	9	0,00	0,29	0,21	0,42	78	101
RIOS (PO)	1666	120	10	0,06	1	-0,03	0,66	0,78	0,95	293	103

A Avaliación Xenética do segundo semestre (Conafe, Novembro 2010) trouxo **moi boas noticias para o Programa de Mellora Gandeira de Galicia**. Os bos resultados obtidos polos machos e femias xurdidos do Programa avalan a liña de traballo seguida, e dalgunha maneira, recoñecen e veñen a compensar o traballo, dedicación e inversións que, todos os que estamos nel implicados, -Gandeiros, Consellería, Xenética Fontao, Africores e Fefriga,- dende fai longo tempo, estamos realizando.

Con respecto ós resultados desta avaliación cabe destacar que, **entre os 50 mellores touros nacionais, 29 son propiedade de Xenética de Fontao**, encabezando dito ranking unha vez máis **Xacobeo**, seguido por **Bos Boliver Boer** e **Bos O-Bee Manfred Ordes**, que ocupan o 2º e 3º lugar respectivamente. Tamen para **Fefriga**, como **xestores do Programa Bos**, esta foi unha extraordinaria avaliación posto que, **dos 50 mellores touros nacionais 20 proveñen de dito Programa**, dos cales, **9 son xa animais de 2ª e 3ª xeración Bos** (nais ou aboas nadas en Galicia). Igualmente, e no que respecta á vía femia, estamos de norabona, o 1º posto do ranking Nacional por explotacións ocúpao a **Finca Mouriscade (38 das 43 reproductoras avaliadas** así como a totalidade da recría de dita explotación son ou **descenden do Programa Bos**).

**dos 50 mellores touros nacionais
20 proveñen do Programa Bos...**



Cun ICO de 3.263, Mario Xacobeo segue a ser o Nº 1

Mellores touros do programa

NOME	ICO	IKL	%G	IKG	%P	IKP	IPP	ICU	IGT	RCS
MARIO XACOBEO ET TV TL	3263	1187	-0,13	29	-0,05	33	1,77	2,69	2,78	101
BOS BOLIVER BOER ET	3120	1436	-0,28	22	0,00	46	0,29	1,56	0,61	104
BOS O-BEE MANFRED ORDES ET	3108	1443	0,17	70	0,07	53	0,38	0,54	0,26	99
BOS MORTY TUNNO ET	2756	1423	-0,40	9	-0,16	29	1,27	1,27	1,81	113
BOS O-BEE MANFRED ONCE ET	2725	1351	0,39	89	0,10	53	-0,42	-0,54	0,47	97
BOS MORTY MONROI ET TR TV TL	2653	1221	-0,34	9	-0,07	32	0,51	1,42	0,95	104
MANTOÑO DUNO	2651	1537	-0,39	14	-0,24	23	1,38	0,96	1,53	88
BOS REGGIE REDENTOR ET	2611	590	0,12	33	0,14	32	1,69	0,97	1,61	106
BOS AGRORTEGAL VIDUEIRO TA. ET	2503	599	0,05	26	0,12	31	0,58	0,93	1,09	110
BOS BOLIVER BONABAL ET	2495	601	0,04	26	0,01	20	0,27	1,70	0,74	112
FEAN WALDSTER ET	2486	701	-0,04	21	0,01	23	1,20	0,65	0,31	115
BOS TITANIC MARGOT	2382	809	0,00	29	-0,05	21	0,96	1,01	1,34	109
TRANQUIL-O	2377	730	0,06	32	0,12	35	-0,90	0,91	0,00	99
BOS BOLIVER BURRET ET	2371	518	0,44	61	0,12	28	0,30	0,76	0,40	92
CANEDA PANCHO FREELANCE ET	2359	979	0,11	46	-0,08	23	1,58	-0,24	1,55	106
BOS O-MANFRED MARCADOR ET TR TV TL	2341	609	0,05	27	0,10	29	-0,56	0,79	0,63	111
ALH ELEGANT TV TL	2333	422	0,01	16	0,11	24	2,32	0,37	0,97	95
BOS TITANIC TORRES ET	2331	810	0,01	30	0,03	29	0,49	0,94	1,27	84
H-STIENS FAST MORTY MOES TV TL	2323	1091	-0,40	-1	-0,12	23	0,68	1,30	1,89	96
BOS CID ALLEN MACIÑEIRO ET TV TL	2316	570	-0,17	4	0,10	28	1,22	1,20	2,03	90
TITEUF TENORIO TV TL	2294	785	0,04	32	0,09	34	0,24	-0,43	-0,29	108
BOS SEIJO J.J. TRUENO ROJO ET	2279	208	0,07	14	0,22	27	0,63	1,65	1,53	95
BOS SEPTEMBER VALERIO TR TV TL	2267	617	-0,03	19	-0,02	18	1,91	0,87	1,85	89
PENA GOLDWYN BLITZ	2266	285	-0,09	2	-0,03	6	1,45	1,70	1,83	119
BOS MORTY MONTERREI ET	2262	832	-0,30	0	0,01	27	0,89	0,81	0,63	92
BOS SEIJO TALENT MAGREBI ET TR TV TL	2260	356	-0,07	6	-0,10	2	2,06	1,72	2,07	113
BOEING	2250	389	0,10	24	0,02	14	0,59	1,68	0,74	98
BOS BW MARSHALL ROSS ET TV TL	2247	490	0,18	35	-0,13	3	1,17	1,52	1,16	119
HOL-STIENS FRED ADDISON BISBAL TV TL	2243	680	-0,16	9	0,05	27	-0,72	1,97	0,39	114

XXXI Concurso Nacional da Raza Frisona Conafe 2010

Do 16 ao 19 de setembro o recinto da Feira Internacional de Mostras de Asturias, en Xixón, acolleu o XXXIII Concurso Nacional da Raza Frisona de CONAFE. Este ano adiantouse un pouco respecto das súas datas habituais para dar tempo a preparar a selección de vacas españolas que acudirían á Confrontación Europea de Cremona (Italia), unha selección que en boa medida quedou determinada polos resultados do concurso de Xixón.

Manuel Cruz

Nesta ocasión competiron **149 animais** pertencentes a **55 ganderías** de Asturias, Cantabria, Galicia, Navarra, Cataluña e Castela e León. **Galicia presentou unha vintena de animais** entre xatas, xovencas e vacas, pertencentes a explotacións da provincia de Lugo, Pontevedra e A Coruña.

Nesta ocasión o xuíz foi o cántabro **Xosé Manuel Paz Conde**, responsable da explotación "Granja La Marina de Retortillo" (Comillas) e xuíz internacional de CONAFE.

A representación galega comezou a facerse notar con **Calobro Xacobeo Valdeteja**, da gandería Calobro (Trabada), segunda na sección de xatas entre 14 e 16 meses, e con **Pozosaa Lheros 7229 Mikaela**, que tamén finalizaba segunda na sección de xovencas de 23 a 26 meses, o que lle permitía ocupar a ambas un posto no campionato final.

Pero os que volveron a arrasar nesta edición foi Cantabria: **Perejil Rocío**, da gandería Perejil El Macho (Cantabria) foi a xata campiona. **Llera Goldwyn Alanis**, da gandería Llera Hermanos (Cantabria), foi a xovenca campiona e a Gran Campiona do concurso.

Na mañá do domingo o pulso da competición volvía ó recinto feiral, co concurso das vacas en lactación. A representación galega comezou a destacar a partir da sección décimo segunda, vacas intermedias, onde **Cid Goldwyn Aleluya**, da gandería Cid (Barreiros), finalizou cuarta.

Na mesma posición quedou **Lina Goldwyn Renata**, da gandería **Lina** (Trabada) na sección de vacas de 4 anos.

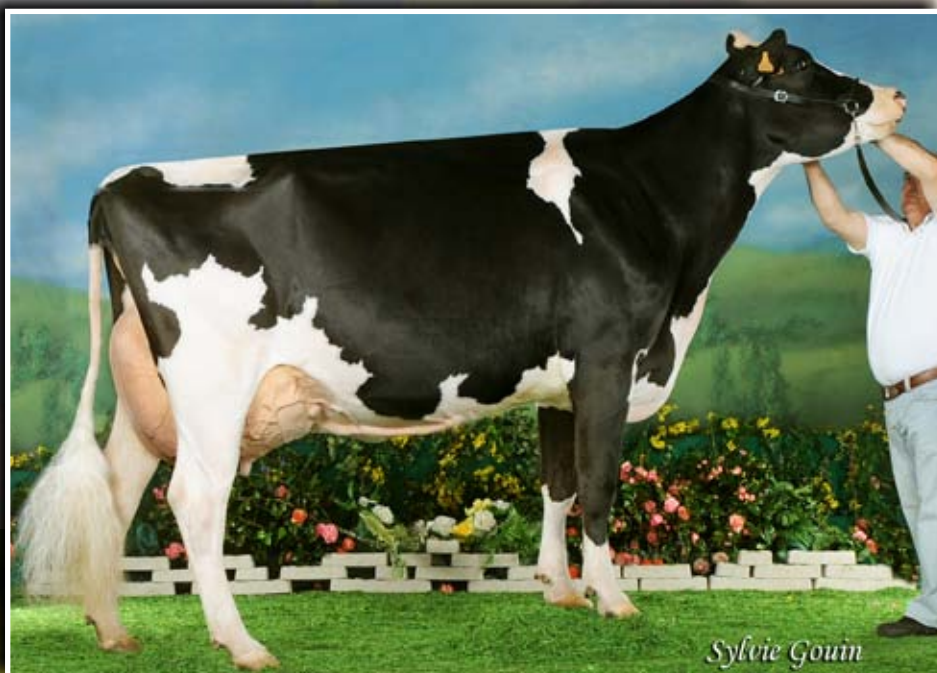
Na seguinte sección, vacas de 5 anos, competiu **Pozo Allen Mimosa**, da gandería **Casa Pozo** (Lugo). Campiona Reserva no Concurso Nacional de Primavera, demostrou as súas opcións imponéndose coma a mellor vaca da súa sección, o que lle daba un posto nos campionatos.

A última sección, a de vacas de máis de seis anos, foi a oportunidade para ver unha vez máis en pista a **Rosalía James**, da Gandería **Cid de Barreiros**, Gran campiona de España en 2007. Con nove anos e dous meses, foi a vaca máis veterana do concurso. Desta volta os asturianos foron os grandes triunfadores. O campionato de vacas adultas foi para **Venturo Morty Letizia**, da gandería El Venturo (Asturias), mentres que a representante galega, **Pozo Allen Mimosa**,

quedaba subcampiona. A gandería Diplomada Badiola (Asturias) obtivo o campionato nacional de vacas novas con **Badiola Goldwyn Silvana**, e o de vacas intermedias con **Badiola Goldwyn Kournikova**, que finalmente tamén se fixo co título de Gran Campiona de España de 2010. A Gandería Diplomada Badiola de Asturias foi a gran triunfadora do concurso, xa que tamén se fixo cos títulos de mellor rabaño e mellor criador.

Águeda Capón, mellor manexadora junior

Ademais do traballo dos membros do Clube de Xóvenes Gandeiros na Subasta, **Galicia tamén destacou na X edición do Concurso Nacional de Manexadores** da man de Águeda Capón. A moza chantadina, da gandería Capón, foi escollida a **mellor manexadora de España na categoría junior**, na que competían rapaces entre 12 e 17 anos.



Pozo Allen Mimosa
Vaca adulta subcampiona

Sylvie Gouin

I Subasta Nacional Conafe 2010

A gran novidade do **XXXI Concurso Nacional** de CONAFE foi a **celebración por primeira vez dunha subasta de gando selecto**, que tivo lugar o 18 de setembro. Organizada pola Confederación Frisona Española, seleccionáronse finalmente once animais dalgunhas das mellores explotacións do estado.

Durante todo o concurso estiveron expostos ao público no recinto feiral, **baixo os coidados** dos rapaces do **Clube de Xóvenes Gandeiros de Galicia**, que tamén **actuaron como manexadores durante a subasta**. Participaron os mozos: José Ma, José Alberto, Alba, Rocío, Santiago, María Manteiga, María Fuente, Ivan Cid, Iván López e Noel.

Dos once animais da subasta catro eran galegos e descendentes do Programa Bos: a máis pequena era a xata de seis meses **Blanco Precious Viky**. Con nove xeracións MB ou EX ás súas costas, procedía da gandería **Blanco de Lalín**, en Pontevedra, unha das granxas que traballan co Programa de Transferencia Embrionaria da Federación Frisona Galega. Venduse por **4.500 euros** e foi para SAT Aruse, de Asturias.

A xovenca **Caseiroderenes Spirit Lauria**, con máis de **2.000 puntos de índice ICO**, chegou da man da gandería **Caseiro de Ernes**, de Cospeito. Acadou **3.300 euros** e foise para Africama, a Asociación de Criadores de Castela-A Mancha.

Africama tamén se fixo con outra das

galegas da subasta, **Mantoño Laurin Gipsi**, da **gandería Mantoño** de Barreiros. Da familia das Gypsy's, a nai desta xovenca xa conta con fillos en centros de sementais de España, Italia e Alemaña. Finalmente venduse por **4.000 euros**.

Completou o grupo de Galicia a xovenca **Bos Howie Priscila**, da **Unidade de Transferencia Embrionaria de Bos**, en Guisamo, onde a **Federación Frisona Galega** desenvolve os traballos de mellora do gando vacún en colaboración coa Consellería do Medio Rural. Con catro irmáns no centro de sementais de Semex e **13 irmás clasificadas MB en Canadá**, chegou aos **5.200 euros** e foise para a granxa **La Ponderosa** de Cantabria.



LOTE 1. BLANCO M. PRECIOUS VIKY



LOTE 4. BOS HOWIE PRISCILA ET



LOTE 6. MANTOÑO LAURIN GIPSIA ET



LOTE 10. CASEIRODERNES SPIRTE LAURIA ET



36ª Escuela Nacional de Jueces Ganaderos de Conafe

Do 29 ao 31 de xullo Galicia acolleu a trixésimo sexta edición da *Escuela Nacional de Jueces Ganaderos*, organizada por CONAFE, a Confederación Nacional de Frisona Española, coa colaboración de FEFRIGA. Máis de cen alumnos, gandeiros chegados de todo o Estado e sobre todo de Galicia participaron nesta escola, moi agardada por todos xa que o ano pasado non houbo nin a edición nacional nin a autonómica.

Manuel Cruz

Co obxecto de amosar aos visitantes a situación da nosa gandería, a 36ª Escuela Nacional desprazouse polas tres provincias leiteiras de Galicia: A Coruña, Lugo e Pontevedra, coa colaboración das distintas AFRICORES provinciais e por suposto dos gandeiros que nos abriron as portas das súas explotacións e nos ofreceron unhas seccións prácticas de xulgamento moi competitivas.

As actividades comezaron o xoves 29 no Hotel Castro de Santiago de Compostela cunha benvinda a cargo da directora de CONAFE, Sofía Alday e cunha sesión teórica sobre a morfoloxía da vaca frisona impartida por Gabriel Blanco, xefe do Departamento de Morfoloxía de CONAFE. Esta charla tamén serviu para presentar ao xuíz desta Escola, o italiano Mauro Carra, xuíz internacional da ANAFI, a Asociación Nacional de Frisona Italiana.

As primeiras sesións de xulgamento tiveron lugar na **gandería Anduriña** (A Sionlla-Santiago), unha das máis recoñecidas da comarca compostelá. Esta explotación familiar conta na actuali-

dade con 80 vacas reproductoras, 14 calificadas MB e unha EX, cunha media de 8.984 Kg/L. cun 3,65% G. e un 3,12% P., e dispón de 42 hectáreas de cultivos, millo e herba.

A continuación tocoulle o turno a **Unidade de Transferencia Embrionaria de Bos** (Guísamo-Bergondo), onde FEFRIGA desenvolve o Programa de Mellora Xenética de Galicia vía femia. Hoxe en día este centro conta cun total de **140 femias de elite** destinadas á produción de embrións, un dos rabaños de vacas máis selectos do mundo, cunha media de calificación morfolóxica de 86 puntos e medio, e un avaliación xenética de 1.938 puntos ICO. Ademais das sesións de xulgamento, os alumnos puideron coñecer as actividades de Bos, acompañados polo seu director Daniel Martínez.

O venres 30 tocoulle o turno á provincia de Pontevedra, e máis concretamente á comarca do Deza. As primeiras sesións prácticas tiveron lugar na **SAT Carballleiras** (Lalín), de Xosé Manuel Madridián, actual presidente de AFRICOR Pon-





tevedra. Con 70 hectáreas a millo e herba, neste momento a SAT Carballeiras conta con 140 vacas en muxidura, cunha media de 10.519 quilos por vaca e ano.

A seguinte gandería en acoller a Escola foi **Gandería Fraga** (Lalín). Esta explotación familiar, habitual dos concursos que se celebran en Galicia, dispón de 40 hectáreas de cultivos para a mantenza do gando, e conta na actualidade cun rabaño de 60 vacas en muxidura, cunha media en produción de 11.376 Kg/L, un 4,8% G. e un 3,1% P.

As últimas sesións prácticas de xulgamento da xornada tiveron lugar na **Gandería Blanco** (Lalín), unha das maiores explotacións de leite de Pontevedra, cun rabaño de 400 cabezas, das que 185 son vacas en produción, cunha alta media de 11.930 quilos de leite por vaca e ano, que combinan unha boa xenética, cunha cualificación morfolóxica do rabaño de 83 puntos.

O venres 30 de xullo, último día da Escola, foi a vez da provincia de Lugo. Desta volta as cinco derradeiras seccións prácticas de xulgamento concentráronse na mesma explotación, a gandería **Casa Pozo** (Saalugo). Nesta granxa familiar, unha das

máis laureadas nos últimos concursos autonómicos e nacionais, moxen na actualidade unhas 60 vacas adultas, cunha media de produción de 10.300 quilos de leite e unha cualificación morfolóxica de 84'5 puntos, entre as primeiras de Galicia. O xuíz desta 36ª Escuela Nacional de CONAFE, o italiano **Mauro Carra** valorou moi positivamente o nivel do gando presentado ás seccións, e indicou con estas palabras cales foron os principais criterios que buscou nas súas colocacións: *"Vimos explotacións de tipo intensivo, onde os animais viven moito sobre o cemento, así que é moi importante que haxa unha boa selección en canto ás patas, e que teñan os talóns profundos. Hoxe en día tódalas vacas están nun sistema de muxidura mecánica ou con robot, así que tamén é importante seleccionar un ubre alto, cunha boa posición e unha boa forma dos tetos"*. Só nos queda agradecer unha vez máis a hospitalidade coa que os gandeiros e as súas familias nos abriron as portas das súas explotacións, permitíndonos volver a acoller en Galicia a **Escuela Nacional de CONAFE** e así poder amosarlle aos gandeiros de toda España a realidade do noso sector.



Escuela Nacional de Jueces Ganaderos



Gandería Anduriña



UTE- Bos



Gandería Carballeiras



Gandería Fraga



Gandería Blanco

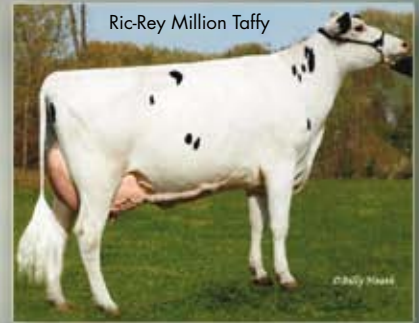


Gandería Pozo

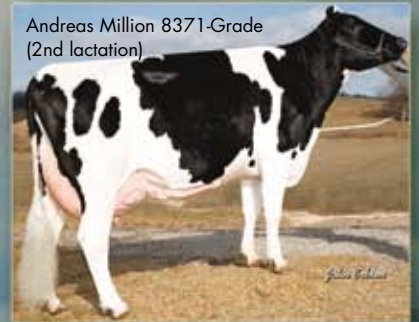


Fantásticas Ubres • Alta Fertilidad • Facilidad de Parto • Buenas Desviaciones

Million



Ric-Rey Million Taffy



Andreas Million 8371-Grade
(2nd lactation)

G-USDA 12-10

101 hijas 69 rebaños	
Leche	+626
% Grasa	+0.12
Grasa	+54
% Proteína	0.00
Proteína	+18
Fiabilidad	94%

G-HA 01-10

92 hijas 61 rebaños	
Tipo	+2.35
Ubre	+2.22
Patas y pezuñas	+1.58
Fiabilidad	90%
GTPI	1889

Evaluación Genómica USDA/HA

92 Hijas en 61 Rebaños

Característica	Valor	Clasificación
PFAE	2.95	Alto
Estatura	1.07	Alta
Estabilidad	1.03	Fuerte
Capacidad Corporal	1.43	Grande
Angulosidad	1.43	Angulosa
Colocación Isquiones	1.58	Bajas
Archeda Carga	1.22	Ancha
Patas Vista Lateral	-0.66	Cortas
Patas Vista Posterior	1.56	Desviación
Talón	1.42	Alto
Calificación Patas	1.81	Alta
Ubre Anterior	5.11	Fuerte
Ubre Posterior	3.60	Alta
Archeda Ubre Post.	3.91	Ancha
Isquiones	2.80	Fuerte
Profundidad Ubre	1.19	Poco Prof.
Color. Piz. Ant.	2.70	Dejado
Color. Piz. Post.	2.80	Dejado
Longitud Pezuñas	0.53	Largas



Maple-Hill Million 1783-Grade



WORLD WIDE SIRES ESPAÑA

C/Alcalde Conangla 96, Bajo, 02002, Albacete

Tel: 967 218 218 • Fax: 967 218 272 • Email: wwsires@wwsires.es

Coruña: Manuel Iglesias • E-mail: iglesias@wwsires.es • Tfno. 608 58 45 08

Lugo: Ángel López • E-mail: angel@wwsires.es • Tfno. 677 22 94 07

XIV Concurso Frisón Becerra Selecta 2010

A Estrada, Pontevedra, 24 de Outubro de 2010
Xuíz: **D. Vicente Sanchez Caso** (Xuíz Nacional de Conafe)
Ganderías participantes: 25. Animais participantes: 75



Becerra campiona. Bos Manteiga Sanchez Marta ET. G. Manteiga.



Xovenca gran campiona. I Eiras Roy Candy. G. Eiras.

Becerras ata 7 meses

1ª Santaya Roy Marga (Finca Santaya - A Estrada)

Becerras de 8 a 10 meses

1ª Pauli Xacobeo 122 (Gandería Herdeiro - Silleda)

Becerra Subcampiona

Becerras de 11 a 13 meses

1ª Bos Manteiga Sanchez Marta ET (G. Manteiga - Vila de Cruces)

Becerra Campiona

Xovencas de 14 a 16 meses

1ª G Arca Laramee Sultana ET (Gandería Arca - Forcarei)

Xovencas de 17 a 19 meses

1ª Manteiga Goldwyn Valentine (G. Manteiga - Vila de Cruces)

Xovenca Subcampiona

Xovencas de máis de 20 a 24 meses

1ª I Eiras Roy Candy (Gandería Eiras - A Estrada)

XOVENCA GRAN CAMPIONA

Mellor Criador Becerra Selecta

1º Gandería MANTEIGA Vila de Cruces (Pontevedra)

2º Gandería BERDON Lalín (Pontevedra)

Concurso xóvenes manexadores

Sección 1 - Xovenes menores de 10 anos

Nain Rodriguez Soares

Uxía Correa Iglesias

Fátima Míguez Miguens

Sección 2 - Xovenes entre 10 e 16 anos

1º María Manteiga Rodríguez

2º Lucía Gañete Vidal

3º Vicente Mato Taboada



Gran campiona de xovencas Chantada '10
Pozosaa Lheros Mikaela. Pozo.



Gran campiona de vacas Chantada '10
Xercas Cav Djalma Stormatic. Cavadas

XIX Concurso de Gando Frisón Chantada 2010

Chantada, Lugo, 16 de Outubro de 2010

Xuíz: **D. José Manuel Medina Méndez** (Xuíz Nacional de Conafe)

Ganderías participantes: 20. Animais participantes: 78

Xatas ata 8 meses

1ª **Pozosaa Dolman 6928 Vanesa** (Pozo – Lugo)

Xatas de 8 a 10 meses

1ª **Rey 509 Ninfa Spirte** (Rei de Miñotelo - A Pastoriza)

XATA CAMPIONA

2ª **Fontestriz Xacobeo Maria** (Fontestriz - Chantada)

Xata Subcampiona

Xatas de 11 a 13 meses

1ª **Cancela Goldwyn Kira** (Cancela - Sarria)

Xatas de 14 a 16 meses

1ª **Calobro Xacobeo Valdeteja** (Calobro - Trabada)

Xovencas de 17 a 19 meses

1ª **Rey 487 Sorpresa Glinye** (Rei de Miñotelo – A Pastoriza)

Xovenca Subcampiona

Xovencas de 20 a 26 meses

1ª **Pozosaa Lheros Mikaela** (Pozo - Lugo)

XOVENCA CAMPIONA

e GRAN CAMPIONA DE XOVENCAS

2ª **Rey 471 Galleta Dolman** (Rei de Miñotelo - A Pastoriza)

Xovenca Subcampiona

Vacas en Lactación ata 30 meses

1ª) **Xercas Cav Arousana Roumare** (Cavadas - Xermade)

Vacas en lactación de 31 a 35 meses

1ª **Vieites Conchita Igniter** (Pozo - Lugo)

VACA NOVA CAMPIONA e Mellor Ubre

2ª **Rey 454 Rosita Goldwyn** (Rei de Miñotelo - A Pastoriza)

Vaca Nova Subcampiona

Vacas en lactación de 36 a 47 meses

1ª **Capon-Holstein Buckeye Merchi** (Capon - Chantada)

Vaca Intermedia Subcampiona e Mellor Ubre

Vacas en lactación de 4 anos

1ª **Lina Goldwyn Renata** (Lina - Trabada)

VACA INTERMEDIA CAMPIONA e Mellor Ubre

Vacas en lactación de 5 anos

1ª **Ganadpozo Champ.Madia 9174 ET** (Pozo - Lugo)

Vacas en lactación de 6 anos ou máis

1ª **Xercas Cav Djalma Stormatic** (Cavadas – Xermade)

VACA ADULTA CAMPIONA e Mellor Ubre

GRAN CAMPIONA DE VACAS

2ª **Tortue LB 4573** (Pozo – Lugo)

Vaca Adulta Subcampiona

Mellor Criador

1º **CAVADAS** - Xermade 2º **CAPON** - Chantada

Mellor Rabaño

1º **POZO** – Lugo 2º **CAPON** – Chantada

Concurso xóvenes manexadores

Sección 1ª Persoas que teñan máis de 21 anos.

Alba Álvarez Núñez Casa Silvela - Vegadeo - Asturias

José María Pérez García Perez - Palas de Rei - Lugo

Rubén Cando Santos Cando e Santos - A Pastoriza - Lugo

Sección 2ª Mozos entre os 16 e os 21 anos inclusive.

Miguel Expósito Rodríguez La Rinconada . Ampuero - Cantabria

Águeda Capón Fernández Capón Holstein - Chantada - Lugo

Alberto Iglesia Vila Rei de Miñotelo - A Pastoriza - Lugo

Sección 3ª Mozos entre os 10 e os 15 inclusive.

Jorge Vázquez Cuñarro Miñotelo Holstein - Chantada - Lugo

Marcos Osorio Noguero Fontestriz - Chantada - Lugo

Pablo Martíns García Perrelos - Chantada - Lugo

Sección 4ª Rapaces menores de 9 anos.

Martín Gómez Vázquez Outeiro - Chantada - Lugo

Sección 5ª CAMPIONATO: Mellor Manexador

Miguel Expósito Rodríguez **Campión**

Jorge Vázquez Cuñarro **Mencion de Honra**

IV Poxa de Xovencas de Mazaricos

A cuarta edición da poxa de xovencas de Raza Frisona de Mazaricos, organizada por Africor-Coruña en colaboración con este concello, celebrouse o domingo 21 de Novembro, con gran asistencia de público a pesar da meteoroloxía e coa participación de 23 xovencas preñadas de 13 explotacións gandeiras da provincia, inscritas en Control Leiteiro e Libro Xenealóxico.

Todos os animais foron vendidos; sendo o importe total das vendas **56.050 euros**, a un prezo medio de **2.437 euros**. A xovenca que maior interese, suscitou foi: **Nuveira Elena Chamoso**, unha xovenca con avoa e bisavoa, cualificadas MB, e con 2 xeracións, con produción vitalicia acumulada no seu pedigrí de máis de 100.000 Kg. de leite, que se adjudicou en 3.000 €. Dentro dos máis cotizados tamén se pode mencionar a **Nuveira Brisa**

Blitz e "Cachito Sirena Ice Pack", polas que se pagaron 2.950 €.

Os compradores desta poxa contan con unha axuda de **150 €**, de parte do **Concello de Mazaricos**, e co obsequio de **3 doses de Xacobeo e 3 de Dancer**, doadas por Xenética Fontao.

O remate da poxa, **sorteouse una tenreira** de raza frisona, e 2 lotes de produtos lácteos entre os compradores e público asistente.

Xornada técnica sobre o sector lácteo

No día previo a subhasta, tivo lugar unha xornada técnica sobre o sector lácteo na que impartiron as seguintes conferencias técnicas:

- **Criterios nutricionais para a optimización do rume.** **D. Marc Soreze.** Director para España e Portugal do grupo Provilys – Francia.
- **Pautas de muxido e manexo para a mellora da calidade do leite.** **D. Carlos Carbonell Baeza.** Veterinario especialista en muxido e calidade do leite de Pico Sacro Asesores.
- **Aspectos agronómicos e nutricionais da produción de leite de calidade diferenciada en Galicia.** **D. Gonzalo Flores Calvete.** Investigador do INGACAL.

As charlas do sábado, remataron cunha **mesa redonda** na que se debateu a **Situación actual e perspectivas de futuro do sector lácteo** e na que participaron: **D. José Álvarez Robledo**, Director Xeral de Producción Agropecuaria da Consellería do Medio Rural; **D. Higinio Mougán**, Director Xerente de AGACA; **D. José Agra Alvite**, representante de Gandeiros Unidos; **D. Pedro Ramos Fernández**, coordinador da Asociación de Empresas Lácteas de Galicia e **D. Jorge Bellón Puignao**, Xerente de INDEGA.

FEMIA SUBASTADA	VENDEDOR	COMPRADOR	PREZO
VILAFERREIROS LUKA 421 LOU	GAND. VILAFERREIROS	ANTONIO MONTES GARCÍA	2.600
MERLIÑA 9576 TUTATIS	CASA DE CARMELA	SAT CIVES	2.150
9671 FARRAPA TALENT	SAT A FARRAPA	GANDERÍA SINESIO S.C.	2.550
SABELA 9575 TRIBUTE	CASA DE CARMELA	JORGE MÍGUEZ PRADO	2.400
DUPA AIRRAID PERLA TRINI	CASA GRANDE DE RODIS	JORGE MÍGUEZ PRADO	2.250
SAAMIL SOTA LAUTAMIC	SAAMIL	ELENA Mª RECARAY GARCÍA	2.050
SAT TRIBUTE 1487	SAT MARTINEZ PEREIRO	JORGE MÍGUEZ PRADO	2.250
SAAMIL MORA LAUTAMIC	SAAMIL	SAT CIVES	2.100
CACHITO SIRENA ICE PACK	ESPERANTE CAAMAÑO	CARMELO S.C.	2.950
DUPA DUPLEX GITANA TROULA	CASA GRANDE DE RODIS	VINA GARCÍA MARTÍNEZ	2.500
ARO 472 BLITZ 147	COOP. S. ANTONIO DE ARO	JOSÉ LUIS CAO LISTE	2.350
106	JUANITA	ANTONIO MONTES GARCÍA	2.250
NUVEIRA VERO DARTER	NUVEIRA	GANDERÍA ARES-GIL S.C.	2.450
ARO 39 LHEROS 144	COOP. S. ANTONIO DE ARO	JORGE MÍGUEZ PRADO	2.500
CATALINA 8432 LHEROS	CASA DE CARMELA	GANDERÍA SINESIO S.C.	2.450
DUPA BISBAL CHULA TANIA	CASA GRANDE DE RODIS	ANTONIO MONTES GARCÍA	2.450
SAN RIAN SILA BILLION	SAN RIAN S.C.G.	ANTONIO MONTES GARCÍA	2.150
135 DOLMAN	SAT XOIOS	SANTA CRISTINA S.C.	2.400
NUVEIRA ELENA CHAMOSO	NUVEIRA	OVIDIO OTERO FORNÍS	3.000
131 SEPTEMBER	SAT XOIOS	ELENA Mª RECARAY GARCÍA	2.350
SAT BUCKEYE 4808	SAT MARTINEZ PEREIRO	ANTONIO MONTES GARCÍA	2.200
NUVEIRA SISA BLITZ	NUVEIRA	GANDERÍA SINESIO S.C.	2.750
NUVEIRA BRISA BLITZ	NUVEIRA	OVIDIO OTERO FORNÍS	2.950
TOTAL VENDAS			56.050
PREZO MEDIO VENDA			2.437



CACHITO SIRENA ICE PACK. 2.950 Euros



NUVEIRA ELENA CHAMOSO. 3.000 Euros

TOYSTORY

... con ICO 2954, el mejor toro importado disponible !!!



Lindenright Toystory Destiny, MB-85-CAN

...un favorito
cinco estrellas,
en USA con
38.414 hijas

Alta Fertilidad

**Facilidad de Parto
en Novillas**



Morningview Toystory Ashley-ET, MB-85

... y una
sensación en
España con
1665 hijas



your **Prof?t** partner™

Eurodistribución Ganadera, SL - CRI España

Conde Ansúrez 4, 24005 LEON ESPAÑA
+34 (987) 252 260 +34 676 46 77 46

...en Galicia, consulta con nuestro equipo de ventas, o Escolmo



Gillette JORDAN

MB-87 EXTRA'10

CANM: 7588022

aAa 234156

Fecha nac.: 07/11/05

Prop: SEMEX ALLIANCE

GOLDWYN x DURHAM x LEADMAN

Madre: GILLETTE-I DURHAM JERICHO EX-CAN 11*(7/49)
04-05 - 365d - 25.993kg - 4.0%G - 2.9%P

Abuela: WINDEMERE-MASMILL JELLYBEAN EX-90-6YR-USA GMD DOM 6*(24/7)
09-01 - 365d - 19.265Kg - 6.0%G - 3.3%P

**Se puede usar en novillas
107 Facilidad de parto**



Hijas de Jordan

Datos Canadá 12/10

PRODUCCIÓN

215 Hijas 189 Rebaños 96% Rep.

	DEV.%	Kg
Leche		+1.420
Grasa	+0,17	+69
Proteína	+0,04	+51

RASGOS AUXILIARES

		Medio de la raza
Facilidad de Parto	107	100
Veloc. de Ordeño	103	100
Células Somáticas	2,54	3,0
Vida en el rebaño	111	100

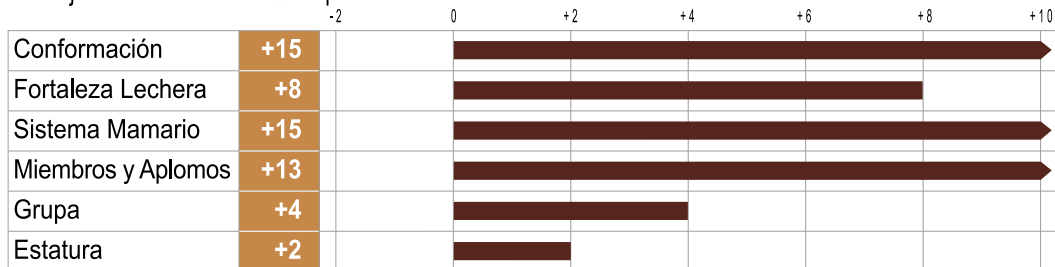
Fertilidad 64%

LPI +2.712

- N° 1 del LPI
- Leche +1.420 Kgs.
- Tipo +15
- Sistema Mamario +15
- Patas +13
- Colocación Patas +13
- Patas Post.Vista Pos +11
- Textura de la Ubre +14
- Ligamento +14
- Vida en el rebaño 111
- Facilidad de Parto 107
- Bajas Cél. Somáticas 2,54
- Tiene el 70% BB o Mejor con 27 MB.

CONFORMACIÓN

198 Hijas 172 Rebaños 95% Rep.



MEDIA DE PRODUCCIÓN: 11.197Kg Leche 3,86%G 3,15%P

CARACTERÍSTICAS DESCRIPTIVAS

Anchura de Pecho	-1	Ángulo de Grupa	1A	Colocación Patas	13	Textura Ubre	14	Coloc. Pezones Post.	6C
Profundidad	0	Profundidad de Talón	2	Patras Post. Vista Lat.	0	Lig. Susp. Medio	14	Inserc. Post. Altura	8
Fortaleza de Lomo	6	Ángulo Podal	6	Patras Post. Vista Post.	11	Inserción Anterior	12	Inserc. Post. Anch.	7
Anchura de Grupa	-2	Calidad Ósea	6	Profundidad Ubre	5R	Coloc. Pezones Ant.	5C		

A= Altos /Abiertos B= Bajos D=Derechos R= Rectas/Recogidas P= Profunda C= Curvas/Cerrado

Se mantiene como N°1 de Canadá consolidando su posición con 215 hijas. Recordamos que viene de una excelente familia de vacas con una madre Durham EX4*, después Leadman EX, Darryl EX, Rotate MB y Tony EX. Con sus nuevos datos y un aumento considerable en el número de hijas (32 en producción y 53 en tipo) vemos que su prueba se va consolidando en lo más alto del LPI. En producción aumenta ligeramente sus índices y en tipo se consolida como un toro con excelentes números, subiendo algún punto en zonas importantes como el sistema mamario.

Sus hijas son vacas sanas, con pocas células y alta vida productiva, muy lecheras, con mucha calidad, estilo, excelentes patas, muy buena colocación de patas posteriores, y sobre todo un gran sistema mamario, con mucha calidad, ligamento y excelentes inserciones. Utilizar en vacas fuertes y profundas, con buena capacidad corporal. Tiene gran facilidad de parto y se puede usar en novillas. Hace un buen cruce con las líneas de O-Man, Bolton, Titanic, September Storm, Bonair, Champion, Lheros, Morty, Dolman, Bolivia, Outside, Lomax, Shottle, Final Cut, Howie y Spirte.

Gillette
JORDAN

*El N° 1 se reconfirma:
excelentes índices productivos,
morfológicos y funcionales*



Hijas de JORDAN: Lamaria Dandine Jordan, Flechedor Jordan Petunia, Campagna Jordan Narianne



LXV Feira de Cremona (Italia)

70.000 metros cadrados de exposición, 860 casas comerciais de 14 países e preto de 100.000 visitantes, dos que un 15 por cento eran de fora de Italia. E todo isto nunha feira especializada unicamente na gandería de vacún de leite. Estas cifras dan idea da importancia da Feira Internacional del Bovino da Latte de Cremona, na rexión italiana de Lombardía.

Manuel Cruz

Do 28 ao 31 de outubro celebrouse a 65 edición deste certame, unha cifra que da idea da tradición que a produción leiteira ten nesta zona do norte de Italia. Para celebralo a feira de Cremona acolleu este ano o Campeonato de Europa da Raza Holstein.

De cadencia bianual, non se puido celebrar en 2008 polas restricións da lingua azul, polo que había moitas ganas de coñecer á nova gran Campiona de Europa. Esta edición rexistrou a participación máis alta da historia deste certame, con 153 vacas chegadas de 17 países. España participou cunha selección de 10 animais, baixo o amparo de CONAFE, a Confederación Nacional de Frisoa Española. Entre elas había unha galega, Pozo Allen Mimosa, da gandería Casa Pozo de Lugo, pra orgullo do seu criador, Marcelino Fernández, que se achegou a Cremona pra ver competir á súa vaca. A representación española fixo un bo papel: a actual campiona de España,

Badiola Goldwyn Kournikova, da gandería diplomada Badiola de Asturias, foi segunda e mellor ubre da súa sección, o que lle daba un posto na final do Campionato. Pozo Allen Mimosa participou na sexta sección, finalizando décima entre quince participantes. De tódolos xeitos Italia e Suíza volveron demostrar a súa supremacía nas pistas de concursos de Europa. Das 16 vacas que chegaron ós campionatos, 11 eran italianas ou suizas, e só tres países máis, Francia, Austria e España conseguiron colar algún dos seus animais.

O título de vaca Gran Campiona de Europa foi finalmente pra Castel James Jolie, unha vaca de seis anos da gandería de Michel Castella, de Suíza. O país helvético foi o gran triunfador do concurso, xa que se fixo tamén co campionato ó mellor país. España fixo un bo papel, xa que o grupo presentado por CONAFE acadou un meritorio cuarto posto entre 17 pai-

ses, so superada por Suíza, Italia e Francia.

Pozo Allen Mimosa non foi a única representante do noso país en Cremona: unha xovenca galega da UTE de Bos, participou na Subasta Internacional da Feira e o centro galego de sementais Xenética Fontao estivo presente cun stand onde gandeiros de todo o mundo se achegaron pra preguntar por Xacobeo, o actual touro número 1 de España e un dos máis solicitados a nivel mundial.

Ademais da feira, houbo unha gran cantidade de eventos paralelos, coma visitas ás principais explotacións leiteiras da zona, ou subastas de gando selecto, que puxeron de manifesto o grao de desenvolvemento que ten acadado a produción de leite na Lombardía. Esta edición de Cremona foi un escaparate da situación actual da gandería de leite europea, onde o nome de Galicia empeza xa a ser recoñecido.



PLAN RENOVE DE FIESTRAS 2010



Mellora enerxética nas vivendas

O Plan Renove de Fiestras 2010 do Inega xerou un investimento de 7,6 millóns de euros

O Plan Renove de Instituto Enerxético de Galicia (Inega), adscrito a Economía e Industria, permitiu mobilizar un volume de investimentos de ao redor de 7,2 millóns de euros mediante a renovación de fiestras en 1.368 vivendas, que se levaron a cabo cos 1.840.775 euros de orzamento con que contou esta actuación, incardinada na aposta estratéxica da Xunta de Galicia pola potenciación do aforro e da eficiencia enerxética.

O Plan Renove de Fiestras é unha liña de axudas cuxo obxectivo é alcanzar melloras significativas na demanda enerxética nas vivendas e nos edificios do sector terciario, mediante incentivos á renovación de ventás, dun máximo do 25% do custo total da obra, cuns límites de 5.000 euros por vivenda unifamiliar e de 100.000 euros por edificios do sector terciario.

O número de establecementos comerciais adheridos ao Plan, un total de 365, por riba das previsións iniciais, o que supuxo que a demanda de axudas fose tamén moi alta, explica a rápida finalización dos fondos dispoñibles, aínda que este ano se incrementou o orzamento nun 17% con respecto ao ano anterior.

Boa acollida entre a cidadanía

O remate anticipado do presuposto deste Plan ratifica o bo grao de aceptación que este tipo de actuacións de promoción do aforro e da eficiencia teñen entre a cidadanía, como xa vén sendo unha práctica habitual con este tipo de accións de promoción do aforro e da eficiencia impulsadas desde o Instituto Enerxético de Galicia.

Ademais do aforro económico que o Plan Renove de Fiestras supuxo para os beneficiarios destas axudas, coas actuacións asociadas a esta campaña, tamén se posibilitou un aforro de enerxía estimado en 139 toneladas equivalentes de petróleo, o que produce unha redución de emisións á atmosfera de 326 toneladas de CO2.

Proximamente o Inega estudará, en función dos fondos dispoñibles, se fará unha ampliación de fondos deste Plan que, en todo caso, o Instituto adscrito a Economía e Industria seguirá desenvolvendo anualmente.

O Plan Renove de Fiestras 2010 inscríbese dentro das actividades de aforro e eficiencia enerxética da estratexia global da Xunta de Galicia neste eido, e no marco da que a Consellería de Economía e Industria, a través do Instituto Enerxético de Galicia, destina neste exercicio máis de 21 millóns de euros a desenvolver distintas liñas de axudas coas que se pretende mobilizar un investimento asociado de 75 millóns de euros.



O director do Inega, na presentación do Plan Renove de Fiestras



Con este distintivo identifícase aos establecementos colaboradores co Plan

Uffe Lauritsen

Presidente do icar

Joao Dürr

Director de Interbull- Center (Uppsala-Suecia)

Manuel Cruz

Uffe Lauritsen

Este gandeiro danés traballou, ademais de no seu país, en granxas de Australia, Nova Zelandia e Israel. Desde 1984 forma parte do departamento de Control Leiteiro da Federación Danesa de Gandería. Representante do seu país no ICAR, ocupou a vicepresidencia deste organismo desde 2006 ata xuño deste ano, en que foi elixido presidente.

¿Que é o ICAR?

O ICAR é unha organización mundial para a estandarización do control de rendementos leiteiros en animais. Temos unha pequena sede central en Roma pero o máis importante son unha morea de grupos de traballo, 19 en total, que temos repartidos polo mundo. Algúns traballan co ADN, outros co recoñecemento de producións de leite, outros con análises, outros coa conformación do gando, outros con distintas razas e especies de gando leiteiro, vacas, ovellas e cabras, co obxectivo de abordar a mellora da produción leiteira desde tódolos ángulos.

Veñen de visitar Xenética Fontao

e a Unidade de Transferencia Embrionaria de Bos

¿Qué lle parece o traballo que se está a desenvolver aquí?

Esta é a miña primeira visita a España, e un sempre está interesado por coñecer cousas novas. Penso, polo que vin aquí e polo que escoitei, que isto supera moito as expectativas que tiña. Pensaba que viña a un país menos desenvolvido a nivel xenético, pero teño que dicir que o que conseguistes nesta Unidade de Bos nos últimos 20 anos é impresionante. A enerxía coa que traballades e o sistema que tedes aquí é excepcional, e por iso penso que paga a pena para que a xente doutros países o tome como exemplo para saltar dun nivel de desenvolvemento a outro.

Uffe Lauritsen e Joao Dürr (3º e 4º pola dereita respectivamente) durante a súa visita á Granxa de Bos





Joao Dürr

Joao Dürr ven de familia de gandeiros. Obtivo o seu doutoramento na Universidade McGill de Montreal (Canadá). Está especializado na xenética da lonxevidade no gando leiteiro, as células somáticas e a resistencia á mamite. Ocupou durante 11 anos unha cátedra na Facultade de Agronomía e Veterinaria da Universidade de Passo Fundo, no sur do Brasil. Na actualidade traballa na Universidade de Üppsala, en Suecia, dende onde dirixe Interbull.

¿En que consiste o traballo de INTERBULL?

Interbull é un centro que forma parte do ICAR. Facemos a valoración internacional dos sementais de distintas razas leiteiras, agora mesmo traballamos con 6 razas en máis de 30 países, das que a principal con diferenza é a frisona. O que pasa é que as avaliacións nacionais destas razas non son comparables. Entón desenvolveuse hai máis de 20 anos unha metodoloxía que volve comparables as avaliacións xenéticas de cada país. Así, ao final da aplicación desta metodoloxía obtemos unha lista de tódolos touros do mundo na escala de comparación de cada país. Hai unha escala para España, outra distinta para Francia, para os Estados Unidos...

¿Por qué as clasificacións dos touros nestas escalas non son as mesmas?

Porque os obxectivos de selección en cada país son distintos. Existen algun-

has diferenzas extremas: por exemplo os países que teñen a súa produción baseada en pastoreo, como Nova Zelandia, fronte os Estado Unidos, que sería o outro extremo. Son dous sistemas produtivos moi distintos, o que leva a que teñan moitas diferenzas nos criterios de selección dos seus sementais. Entón, o traballo de Interbull permite que se tomen en consideración non só as diferenzas xenéticas, senón tamén a interacción entre a xenética e o ambiente. Este é o fundamento de Interbull: ter unha comparación xusta, unha comparación cientificamente aceptable entre sementais de diferentes orixes.

¿E como están a evolucionar os criterios de selección a nivel mundial?

En xeral pódese dicir que os caracteres que están relacionados coa saúde e a reprodución son os que gañaron máis énfase nos índices de selección. Claro que principalmente a proteína

segue sendo un dos obxectivos de selección principal, pero todos os países están recoñecendo que é importante ter en consideración factores como a lonxevidade, a fertilidade, a saúde do ubre, caracteres como a facilidade de parto e outras características relacionadas coa funcionalidade do animal e tamén co seu benestar.

¿Cal é a vantaxe de facer estas comparativas entre sementais de distintos países?

Cada vez máis, a través de Interbull os países están intercambiando informacións, aprendendo uns dos outros, e isto está volvendo os índices de selección menos dirixidos a unha soa característica, porque hoxe é coñecido que se un selecciona soamente nunha dirección vai ter un impacto negativo nos demais caracteres. Por iso, hoxe está claro que as características funcionais, as características vinculadas á saúde son as máis importantes.

Interpretando os datos xenómicos



Por Daniel Martínez Bello
Veterinario e Director Técnico U.T.E. Bos

A selección mediante a análise xenómica está a causar unha auténtica revolución nos esquemas de mellora das razas leiteiras de todo o mundo, e moi en especial na raza frisona. Todos os especialistas coinciden en que se trata dunha tecnoloxía que chegou para quedar, aínda que por suposto en continua evolución.

Trátase dunha **ferramenta de selección dunha potencia asombrosa**, que se perfeccionará a medida que se vaian testando mais e mais animais en todo o mundo. Ata o de agora, en cada avaliación xenética Norteamericana, **os xenetistas incluíron cambios moi importantes na metodoloxía dos cálculos** e os pesos e fiabilidades outorgados aos diferentes rasgos, en función da información obtida, entre cada dúas avaliacións. E todo parece indicar que **isto vai seguir ocorrendo aínda durante longo tempo**, dándose un efecto semellante ao dos cambios de base xenética, no sentido de que, cada avaliación non podemos comparala exactamente coa anterior, en tanto en canto se introduciron cambios nos cálculos. Deste xeito, é de supoñer que **cada avaliación é máis fiable que a anterior**, pero debemos todavía ser cautelosos e **agardar novas melloras**, a curto e medio prazo.

Tendo en conta a súa importancia e o incremento do seu uso, debemos esforzarnos por comprender os aspectos prácticos da mesma, e aprender a ler e interpretar as probas xenómicas, xa que, **a partir de agora vai ser o novo idioma** no que se expresará a xenética. E para coñecer este idioma, necesitamos estudar algúns aspectos de **cómo se calculan os datos** das avaliacións xenómicas.

A nivel práctico, os produtores de Estados Unidos e Canadá, dispoñen de varias posibilidades para testar os seus animais. En Europa, varios países están xa avanzando nesa dirección,

entre eles España. Non obstante, e mentres esta tecnoloxía non esté dispoñible coa conseguinte avaliación xenética en base española, **podemos acceder ás probas norteamericanas para testar as nosas femias**, ben nos Estados Unidos a través de entidades colaboradoras, coma a empresa holandesa "Eurogenes" ou ben a través do programa canadense "Geno Testing". En calquera caso, convennos coñecer os **tipos de test que hai dispoñibles** e as súas características.

Ata o día de hoxe, a maioría do gando testado xenómicamente en Norteamérica (tamén de Europa), **foi testado co test denominado 50K** (Illumina- Bobine SNP50 BeadChip TM), que ten máis de 58.000 SNP (as fraccións do ADN que localiza esta técnica, e que despois, se relacionan con caracteres de interese productivo e con índices xenéticos). Cunha base de datos común de Canadá e Estados Unidos, con este test conseguiron datos de animais en número suficiente, para desenrolar sofisticadas ecuacións de predicción, logrando avaliacións xenéticas melloradas na súa precisión, pola incorporación desta información xenómica sobre as valoracións tradicionais.

En Setembro de 2010, USA e Canadá, **anunciaron a dispoñibilidade dunha proba xenómica, que utiliza unha densidade máis baixa**. O chamado **Chip 3K de Illumina**, que utiliza **sobre 3.000 SNP**. Este método, foi deseñado para ser unha alternativa moito máis barata e concebida

como pre-screening, de xovencas e becerros, de cara á selección dos mesmos para diferentes propósitos comerciais. Este Kit 3K, tamén **ofrece a posibilidade de determinar as paternidades das mostras**, sempre que os proxenitores estean analizados con test 50K. Existe ademais, **outro test de altísima densidade, o 850K**, dun prezo elevadísimo, cuio uso se reserva sobre todo a investigación e á contribución no perfeccionamento dos outros test comerciais.

¿Por que tres paneis diferentes? ¿Cales son os beneficios de ter os paneis 3K, 50k, e 850K?

No caso do 3K a resposta obvia é polo seu prezo que posibilitará testar animais a **gran escala de xeito económico**, comparado cos outros test. O **Kit 850K**, a pesares do seu altísimo prezo, ten a súa razón de ser na **ganancia de fiabilidade das probas** que promete ofrecer. Por estes motivos, a estratexia que se plantexa en Norteamérica, é a seguinte: utilizar o kit 3K para un primeiro filtro, ou screening de milleiros e milleiros de xatas e xatos moi novos, dentro da poboación xeral; o **Kit 50K**, recoméndase para os **touros en I.A.**, e as vacas (selección de doantes ou nais de sementais); e o **kit de alta densidade (850K)**, quedaría **reservado para asegurar a máxima fiabilidade** posible, no caso de touros de referencia que sexan clave, cando se trate de estimar os efectos de diferentes marcadores sobre cada rasgo de interese.

A importancia dos xenotipos imputados

Neste intre, dada a dispoñibilidade de decenas de miles de xenotipos feitos co panel 50K, os investigadores conseguiron determinar as fraccións de ADN que con maior frecuencia se herdán xuntas, en bloque (haplotipos), dentro de cada poboación da raza. Grazas a isto, o test 3K pode usarse para identificar estes bloques de ADN que un animal recibiu do seu pai e da súa nai, co que consiguen reconstruír (para atrás) o xenotipo 50K dese animal (a pesar de que o seu ADN foi analizado co test 3K). Este proceso coñécese como "IMPUTACIÓN". A vantaxe fundamental desto é que miles de animais poden ser xenotipados utilizando o test barato 3K, e este tipo de xenotipo resultante da imputación, varía moito na súa fiabilidade, según o nº de animais emparentados con ese individuo que estén xenotipados co kit 50K, podendo chegar a ter fiabilidades moi cercanas.

Uso dos xenotipos imputados nas avaliacións xenéticas

Tanto Canadá como Estados Unidos decidiron incorporar a información destes xenotipos imputados nas avaliacións xenéticas, por primeira vez en Decembro de 2010. Os resultados 3K, son imputados a 50K coa fiabilidade que lles corresponda a

cada un (según os parentes testados co 50K). Nesta avaliación de Decembro de 2010, Canadá non incorpora as vacas extranxeiras xenotipadas co 3K na súa avaliación, pero si as nacionais, mentres que Estados Unidos prevé incorporalas na avaliación de Xaneiro de 2011.

Características das avaliacións xenéticas actuais: combinación da xenómica e a tradicional

Nesta etapa de cambios continuos, todos (gandeiros e técnicos) os que utilizamos a información das probas dos touros e das vacas, **debemos actualizarnos na comprensión da linguaxe que utilizan, e coñecer os novos conceptos que xurden para poder entendelas adecuadamente e sacarles partido.** Para explicar como se combinan os valores xenómicos cos tradicionais, utilizaremos o modelo de Canadá:

O produto final dos novos cálculos xenómicos no CDN (Canadian Dairy Network) é o Valor Xenómico Directo (DGV) para cada rasgo en todos os animais xenotipados. Rasgo a rasgo, o valor de DGV combínase co valor da avaliación xenética tradicional, o cal pode ser un promedio dos pais (PA) no caso do índice de pedigrí, unha avaliación nacional oficial (EBV), ou a proba MACE (internacional). Tras facer esta "combinación" de valores, resulta a avaliación

xenómica (dispoñibles dende Agosto de 2009), que **se identifica cunha "G" diante das siglas dos índices correspondentes** na avaliación tradicional, pasando a ser "GPA, GEBV, e GMACE" respectivamente. En Canadá, a combinación dos valores obtidos por xenómica e tradicional, outorga un peso diferente a cada un (á hora de combinalos) según a súa fiabilidade respectiva, o cal depende do tipo de animal de que se trata e de como foi obtido o dato. Así para xovencas e touros novos (sen proba), o peso do valor xenómico no GPA (índice xa mezclado) é aproximadamente do 65%, mentres o 35% restante ven do pedigrí. Para vacas novas de 1º e 2º parto o peso relativo, é aproximadamente 55:45 no DGV respecto ó tradicional EBV (55% de peso do xenómico e 45% de peso do índice tradicional). Para vacas máis vellas (con fillas con datos) e touros probados, tanto o DGV como o EBV reciben pesos similares (en torno ao 50%).

En Galicia contamos xa cun número importante de animais, sobre todo xovencas e tamén vacas que teñen xa xenoma 50k, e incluso unhas poucas con xenoma 3k.

Cadro explicativo da contribución do valor xenómico no cálculo do índice xenómico final no caso de LPI

Holstein	Fiabilidade promedio do LPI (%)			
	Tradicional	Xenómico	Ganancia de fiabilidade	Peso do valor obtido por xenómica (DGV)
Xovencas e touros novos (nados 2007-2010)	37	65	28	64%
Vacas novas (1º e 2º parto)	54	69	15	56%
Vacas extranxeiras con proba MACE en Canadá	43	67	24	61%
Touros probados en Canadá (primeira cosecha de fillas)	86	89	3	51%
Touros extranxeiros con proba MACE en Canadá	70	80	10	53%

Resumo de resultados das femias do Programa Galego

En decembro do pasado ano, comezamos a enviar mostras a Estados Unidos para obter a avaliación xenómica de animais do Programa Galego, e tamén doutras vacas que solicitaron distintos gandeiros a título individual. Ao longo do ano, recibimos os resultados nas distintas avaliacións, chegando nestes días pasados a superar a centena de animais do Programa analizados, e con avaliación en Decembro de 2010. Ao marxe de animais destacadísimos no panorama internacional, tendo 4 xovencas entre as 100 primeiras de Europa, os resultados globais son aínda máis importantes, pois deixan patente o alto nivel xenético en canto aos índices de Canadá e Estados Unidos, que ten o conxunto das femias analizadas. Os resultados obtidos, non só nos axudarán a seguir afinando na selección á hora de escoller as nais de sementais, senón que sin-

lan un elevado número de femias xurdidas do Programa, como “moi interesantes” dende unha perspectiva internacional. Noutras palabras, que poderían ser nais en calquera programa do mundo.

En resumo, se facemos unha revisión dos resultados dende a perspectiva dos índices de Canadá atopamos que:

- 23 xovencas e vacas, atópanse dentro do 1% mellor da raza, en Canadá por GLPI, en Decembro de 2010.
- 42 femias analizadas, atópanse no rango de percentil 95 a 99, por GLPI.
- 85 animais, están dentro do percentil 90, e dicir pertencen ao 10% mellor da raza en Canadá, por GLPI, neste mes de Decembro de 2010.

Dende a perspectiva da selección por tipo, 19 destas femias están

dentro do 1% mellor de Canadá (índice para tipo 12 ou mellor), 40 animais dentro do 5% mellor para tipo (índice xenómico de tipo de 10 ou máis); e ata 74, dentro do percentil 90, e dicir, no 10% mellor da raza en Canadá, para tipo (índice de 8 ou máis).

Dende a perspectiva dos índices de Estados Unidos, o resumo dos datos dispoñibles ata hoxe, é o seguinte:

- 48 dos animais analizados atópanse dentro do percentil 90, para o índice económico Mérito Neto, 35 deles, dentro do 5% mellor da raza, de todos os animais analizados nos Estados Unidos. Con respecto ao índice GTPI, 36 femias do Programa de Bos, teñen valor superior a 1.800, en Decembro de 2010.

Nas táboas seguintes, relaciónanse as 25 primeiras femias do Programa, na avaliación canadense e americana respectivamente.

Lista das 25 primeiras femias do Programa Bos, por LPI

	NOME	LPI	Percentil LPI	LEITE	TIPO
1	BOS PLANET LEONA ET	2836	99	1565	12
2	BOS SHOTTLE SELENA ET	2790	99	1070	14
3	BOS MAN OMAN PRECIOUS ET	2672	99	1692	12
4	BOS SHOTTLE SECRET ET	2628	99	1031	13
5	BOS PAGEWIRE SABELA ET	2530	99	1984	10
6	BOS SHOTTLE DIAMANTE ET	2360	99	965	12
7	BOS PLANET MIRTA ET	2348	99	2029	7
8	BOS BAXTER DONNA ET	2282	99	1742	12
9	BOS STOL JOCK SHONA ET	2272	99	1942	11
10	BOS MILLION AIKO ET	2247	99	657	15
11	BOS MILLION AIMI ET	2162	99	679	14
12	BOS ONWARD LUCIA ET	2138	99	1733	8
13	BOS BOLTON TRULY ET	2136	99	2277	6
14	BOS MR BURNS SENDA ET	2134	99	843	11
15	BOS JET STREAM CIRCONITA ET	2122	99	2160	9
16	BOS COCHERO XACOBEO JESSICA ET	2119	99	1271	15
17	BOS ASHLAR TIFANY ET	2103	99	1213	10
18	BOS SHOTTLE ROSETA	2079	99	1732	13
19	BOS SIDNEY DALILA ET	2076	99	1793	9
20	BOS TRUMAN SASHA ET	2067	99	1238	11
21	BOS PRONTO MANDARINA ET	2030	99	1167	9
22	BOS JEEVES SHERICE ET	2015	99	1148	11
23	BOS PLANET WANJA	1979	99	2086	3
24	BOS GOLDWYN JULIA ET	1952	95	877	8
25	BOS MILLION CINTIA	1949	95	1630	11

Lista das 25 primeiras femias do programa Bos, por TPI e Mérito Neto

	NOME	GTPI	Leite	TIPO	Merito Neto	Percentil MN
1	BOS SHOTTLE SELENA ET	2233	695	2.86	671	99
2	BOS PLANET LEONA ET	2168	1174	2.48	652	99
3	BOS SHOTTLE SECRET ET	2164	555	2.81	621	99
4	BOS PRONTO MANDARINA ET	2103	898	2.46	562	99
5	BOS PLANET MIRTA ET	2094	1581	2.37	539	99
6	BOS MILLION AIMI ET	2014	114	3.22	489	99
7	BOS MILLION CINTIA	2008	1644	2.80	450	99
8	BOS COCHERO XACOBEO JESSICA ET	1986	1078	3.00	403	98
9	BOS MILLION AIKO ET	1980	206	2.83	441	98
10	BOS PAGEWIRE SABELA ET	1980	1516	2.50	440	98
11	BOS SANCHEZ SHERAY ET	1970	126	3.04	422	98
12	BOS BAXTER ODISEA ET	1937	420	2.75	399	98
13	BOS TRUMAN SASHA ET	1910	720	2.21	431	98
14	BOS BOLTON CAYLA ET	1908	1364	2.37	410	98
15	BOS JET STREAM CIRCONITA ET	1908	1725	2.33	352	96
16	BOS ROUMARE SPAR ET	1905	1084	2.49	378	97
17	BOS GOLDWYN JULIA ET	1904	464	2.47	406	98
18	BOS STOL JOC SHONA ET	1904	1449	2.30	361	96
19	BOS JEEVES SHERICE ET	1895	229	3.00	332	95
20	BOS GOLDWYN YESSY	1883	540	3.06	338	95
21	BOS SHOTTLE DIAMANTE ET	1879	336	3.09	335	95
22	BOS BAXTER DONNA ET	1876	1053	2.17	363	96
23	BOS GOLDWYN TAISH	1863	700	3.00	325	94
24	BOS PLANET WANJA ET	1859	1622	1.37	388	97
25	BOS PLANET AUSTERA ET	1857	1020	1.60	416	98

“A partir do 1 de xaneiro para o rexistro de calqueira macho, o propietario deberá achegar xunto á Declaración de Nacemento as correspondentes probas de filiación (pai e nai)”

Libro Xenealóxico

Inscripción de animais

Rexistro (femias)

- A Declaración de Nacementos deberá ter entrada na oficina de rexistro **dentro dos tres meses posteriores ao nacemento** do animal.
- Ós animais que superen esta idade, -e sempre que no momento da súa inscrición sexan menores de doce meses- **poderánselles esixir probas de paternidade (con cargo ao propietario)** ou outras medidas encamiñadas a fomentar a pureza racial e a dilixencia no rexistro.
- **A proba de paternidade e/ou maternidade será obrigatoria** para inscribir no rexistro principal ou Auxiliar B animais con xenealoxía coñecida que superen os doce meses de idade.

Rexistro de animais ET

Para rexistrar animais procedentes de Transplante Embrionario é necesario remitir á oficina de Rexistro, a seguinte documentación:

- **Probas de Filiación da Doante** (se non foran remitidas con anterioridade).
- **Certificado da recolleita** no que consten tódolos datos xenealóxicos dos proxenitores (pai e nai), data da recolleita, nº de embrións recolleitados, identificación das palletas (no caso de conxelados), así coma os datos de quen a realizou.
- **Certificado de Transplante** no que conste: xenealoxía do embrión, data da recolleita, nº de identificación da palleta (no caso de conxelados), C.I.B. da receptora, data de implantación e datos de quen a realizou.
- **Declaración de Nacemento** do animal debidamente cumprimentada, facendo constar que procede de Transplante Embrionario así como o C.I.B. da receptora.

Novidades no Rexistro de machos

A fin de evitar os retrasos na realización das obrigatorias probas de filiación a tódolos machos inscritos no Rexistro Xenealóxico, a Xunta Directiva de Conafe, na súa reunión do pasado día 22 de Xuño, tomou os acordos seguintes:

- **Que non se estableza límite de idade** para o Rexistro de machos (non se penalizará por inscrición “fora de prazo”).
- Que para o rexistro de calqueira macho o propietario deberá **presentar obrigatoriamente** xunto á Declaración de Nacemento as correspondentes **probas de filiación (pai e nai)**.
- Dita norma será de **obrigado cumprimento** para o **rexistro de calqueira macho**, a partir do día 1 de Xaneiro de 2011.

Plan Piloto de Rexistro sen Silueta

Dende o 1 de Xaneiro de 2010, **toda gandería de Galicia que desexe rexistrar os seus animais sen silueta, poderá solicitar a súa incorporación ao PPRSS (Plan Piloto de Rexistro sen Silueta),**

A adhesión implica:

- A partir da data de admisión, tódolos animais da explotación que se incorporen ao PPRSS, serán rexistrados sen silueta (programa de rexistro diferente).
- Cando se transfira un animal dunha explotación adherida ao Plan a outra gandería non adherida (sexa de Galicia ou de outra Comunidade Autónoma), o gandeiro deberá cumprimentar a silueta no Certificado de Rexistro, sobre a cal, a Asociación/Federación vendedora exporá o seu selo (validación).
- O mesmo proceso do punto anterior deberá seguirse cando un animal participe nun Concurso Nacional, ou calquera outro Concurso no que se esixa silueta.
- É tamén obrigatorio remitir a Fefriga o Certificado cumprimentado coa silueta para calquera animal do que se solicite a súa Carta Xenealóxica (exportación, poxa, etc).

Para a incorporación dunha explotación de Galicia ao PPRSS, o seu propietario ou representante **deberá solicitalo por escrito a FEFRIGA** por medio do correspondente impreso de solicitude.



Visita á U.T.E. Bos dunha delegación chinesa

No pasado día 28 de Xullo, a U.T.E de Bos recibiu a visita dunha delegación do sector leiteiro de China. Os once integrantes da delegación ocupan postos de relevancia nos esquemas de selección, centros de mellora, e de inseminación artificial da rexión de Beijing.

O día 28 durante a mañá, celebrouse unha reunión na U.T.E onde se lles explicou con todo detalle o funcionamento do Libro Xenealóxico e o Control Leiteiro en Galicia e en España, e tamén se impartiu unha charla sobre o Programa de Mellora baseado na Transferencia Embrionaria que desenrolamos desde Bos. Para rematar a visita, a delegación fixo un recorrido polas distintas instalacións de Bos, tanto laboratoriais como gandeiras, e puideron coñecer boa parte das vacas e xovencas doadoras de embrións.

Trala visita e as reunións mantidas, **o doutor Zhang Yuan, profesor da China Agriculture University**, (xefe da expedición) e como máximo responsable no seu país dos programas de mellora de gando vacún, salientou o

enriquecedora que lles resultou esta experiencia, e as enormes similitudes entre a súa situación e a nosa de hai 20 anos. Na súa opinión **viron no programa galego un modelo a seguir** e explicou que durante os últimos 20 anos desenrolan tamén un programa baseado na importación de embrións para obter os sementais que explotan nos seus centros de inseminación, pero sen aproveitar o potencial das femias que tamén se orixinan, para continuar as familias de vacas e poder obter novos sementais das seguintes xeracións. En definitiva, as súas reflexións foron na liña de enfatizar **a importancia de explotar a vía femia de cara a formar unha poboación de elite no seu país**, tal e como se estivo facendo en Galicia ata agora, xa que despois de 20 anos, **a súa dependencia do exterior no que a alta xenética se refire e absoluta e idéntica a do principio do programa**. Estas conclusións confirmáronas de novo tras o seu regreso a China despois de analizar con todos os integrantes da delegación as experiencias da súa viaxe que incluíu tamén o Reino Unido.



Visita aos laboratorios



Doutor Zhang Yuan con Bos Allen Cuxa ET



Visitounos a Cooperativa Pirenaica

Dende o ano 1996 o Programa de Mellora ten suscrito un acordo coa Cooperativa Pirenaica de la Seu d'Urgell, a través do cal diferentes explotacións de zona, e cuns efectivos gandeiros inscritos no Libro Xenolóxico e Control Leiteiro Oficial cifrados en máis de 4.500 femias, **colaboran no Programa de Testaxe de touros** de Galicia.

Nese contexto, os pasados días 20 e 21 de Xullo, visitounos unha delegación composta polo presidente e dous membros da directiva da "Associació Frisona de l'Alt Urgell-Cerdanya" (AFAUC), a responsable de Control Leiteiro de dita Asociación e un veterinario da Cooperativa Pirenaica especialista en reprodución, interesados todos eles, en **coñecer máis de preto o Programa galego**, as actuacións que se desenvolven e tamén, ver fillas dos diferentes touros do Programa que eles están utilizando ou desexan empregar.

Con estes obxectivos, a primeira visita foi a **Xenética Fontao**, onde o director do centro e persoal, explicáronlles o sistema de funcionamento e servizos que prestan, acompañándoos a continuación a visitar as instalacións. Moitos foron os touros que chamaron a súa atención, pero a estrela foi, como non, Xacobeo.

Pola tarde e na zona da Pastoriza visitamos **SAT Teixeira**, unha explotación modélica onde os seus propietarios amosáronnos os animais e responderon a todas as preguntas que sobre manexo, alimentación, programa de selección que seguen, etc,.. lles foron plantexando ó longo da visita. En resumo e según os comentarios que fixeron, foi unha **visita moi enriquecedora dende o punto de vista técnico e tamén moi agradable dende o punto de vista persoal** polo exquisito trato que nos dispensaron os propietarios da SAT.

Para rematar a súa estancia en Galicia, e logo de ter gañado (pola noite) o Xubileo, visitaron a **UDE de Bos**, onde ademais de **visitar as instalacións**, centraron a súa atención nas **doantes de embrións, manexo e desenvolvemento da recría** e tamén sobre os traballos que se están a facer nas nosas ganderías.

Facéndonos eco da petición que nos fai a AFAUC, aproveitamos para, da súa parte e dende estas páxinas, **agradecer a Xenética Fontao, SAT Teixeira e ao equipo de Bos**, as atencións recibidas e felicitarlles polo excelente traballo que están a facer.



Dende México tamén se achegan a Bos

Centro de Inseminación Artificial C.I.A.P.A.

O día 22 de outubro tivemos a satisfacción de recibir nas instalacións de Bos a **D. Elias Torres Jr e esposa**, quenes aproveitando unha viaxe que realizaban por Europa, **desexaban coñecer de primeira man a UTE de Bos**, traballos que se realizan, **xenética que producimos así como posibilidades reais de acceso á mesma**.

De recoñecido prestixio no sector agrogandeiro Mexicano, **a familia Torres é propietaria do Centro de Inseminación Artificial C.I.A.P.A.** (con rede de distribución para todo o país) e igualmente do "**Rancho Pájaro Azul**", en **San Felipe de Guanajuato**, que, con unhas **800 cabezas de Frisón Selecto**, conta coa súa **propia planta para a fabricación** de "**Rompote**", "**Doce de Leite**" e batidos lácteos.

Tras anos de traballo, **é gratificante o constatar que o Programa de Mellora de Galicia é coñecido e altamente valorado por profesionais de diferentes países e continentes**.

Acordo de colaboración con Africama

No ámbito de colaboración que existe entre as diferentes asociacións de criadores de frisón selecto, en materia de Selección e Mellora da Raza, os presidentes da Federación Frisona Galega (FEFRIGA) e da Asociación Frisona de Castilla-La Mancha (AFRICAMA), firmaron un acordo, co obxecto de, -en base á experiencia e profesionalidade do equipo Técnico de Bos,- **potenciar o Programa de Mellora que desenrola AFRICAMA**, contribuir á **formación** dos seus técnicos, prestar a **asistencia técnica** e servizos necesarios e á vez fixar as condicións para o **intercambio de xenética** entre ambos Programas.





Clube de Xóvenes Gandeiros de Galicia

se tes o que
hai que ter...
ASOCIATE



Subasta nacional

Na primeira edición da Subasta Nacional celebrada en Xixón dos días 16 ó 19 de Setembro organizada por Conafe, tamén estaba o Clube.

É de saber que cando un animal chega a un concurso ou a unha poxa, hai detrás unha coidada labor dos gandeiros propietarios, por eso, neste caso debemos manifestar a nosa consideración ós 10 propietarios que aportaron as xovencas, e como non, felicitar aqueles que a día de hoxe continúan co seu coidado nas súas granxas.

No transcurso das xornadas nas que tuvo lugar a presentación dos animais a subastar traballaron con esmero e dedicación os nosos compañeiros: **Jose M^a Pérez, José Alberto Iglesia, Alba Álvarez, Rocio Manteiga, Santiago Filgueiras, Maria Manteiga e María Fuente**. A este equipo, **dirixido por Iván Cid**, hai que engadirle tamén a **colaboración de Iván López e Noel Balsa**.

Unha atención maxistral e eficaz, responsable e profesional, de xeito que só podemos decirvos: **noraboa equipo**.

Gracias por esa dura colaboración amigos, estades sementando o voso futuro e temos claro que recolleitaredes moitos éxitos. Dende o Clube intentaremos por tódolos medios aportar toda canta formación sexa posible.



Chantada

O 16 e 17 de Outubro a quedada era en Chantada. Durante a fin de semana estivemos cun *stand* promocional mediante o cal pretendemos estar cerca tanto dos actuais socios coma dos que queiran unirse de novo.

Seguimos traballando para que os concursos sexan unha referencia, unha cita obrigada para todos aqueles que directa ou indirectamente dependen do gando.

Na convocatoria ó Concurso de Manexo debemos salientar o incremento na profesionalización dos que participan en cada ocasión, pero queremos facer unha chamada de atención a todos aqueles que aínda nunca saíron a pista e aqueles que dúbidan en facelo, adiante, o Clube será a vosa referencia, achegádevos e tentaremos axudarnos.

Baixo o patrocinio de Caixa Rural Galega, levamos a cabo o Concurso de Manexadores e do que obtivemos os resultados que podes ver na páxina 12.

Felicidades ós gañadores, as escarapelas hai que traballalas e votarlle valor para gañalas. Ánimo amigos, coidamos que é difícil voltar dun concurso sen levar algo novo aprendido, e ó longo das participacións veñen os primeiros postos!!

A exitosa celebración destas xornadas e a nosa presenza neste Concurso é consecuencia da **colaboración da organización, gracias por seguir traballando na convocatoria dos concursos e sobre todo, gracias por seguir contando con nós**.



Escola xuices

Durante os días 29 ó 31 de Xullo e previo a estas datas, estuvemos traballando na preparación e presentación dos animais da 36 Escuela Nacional de Jueces Ganaderos Conafe '10.

Nesta sesión especial formativa temos que resaltar a cantidade de xuventude e tamén a diversa procedencia do alumnado, o que provoca intercambios de impresións e sobre todo de amizade.

Temos que agradecer, en primeiro lugar ás ganderías que fixeron posible que esta Escola se levase a cabo, a continuación, a Conafe pola súa vontade para que esta actividade formativa tivera lugar en Galicia, e por último ós socios do Clube que estiveron traballando á reo para que a preparación e presentación das seccións fose o máis adecuada posible.

A parte teórica impartida por D. Gabriel Blanco, aportou información completa a cerca da morfoloxía da vaca, o que foi de gran utilidade durante a Escola pero de seguro que a posteriori, tamén na granxa de cada un.

Nas clases prácticas consideramos un luxo poder aprender con persoal tan cualificado como D. Mauro Carra, aportándonos abondosas e claras explicacións, propias dunha persoa con tan valiosa formación.

Así que, maestros Sr. Carra e Sr. Blanco, gracias por transmitirnos a vosa experiencia profesional e facer posible estas xuntanzas tan didácticas.

Finalmente e como compoñente primordial desta escola darlle ánimo ós alumnos, para continuar formándose e fomentar que o sector estea cada vez máis profesionalizado. Esperamos que todo estivese coordinado ó voso gusto e que poidamos vernos en máis ocasións.

GRACIAS AS GANDERÍAS:

Anduriña, Bos, Carballeiras, Fraga, Blanco e Pozo.

GRACIAS ÓS SOCIOS: Bonet Cid e José M^a Pérez a Odón Castro, Iván Cid, Iván López, Águeda Capón, Roi Capón, Alba Álvarez, José Alberto Iglesia, Jaime Serrabassa e Pedro Saavedra.



bo nadal



CXG
Clube de Xóvenes
Gandeiros de Galicia



I Xornadas Calidade do Leite Serivet

Como socios do Clube, tivemos a oportunidade de participar nas I Xornadas de Calidade do Leite que Serivet organizou en Ribadeo, os días 22 e 23 de Outubro.

Baixo a dirección do socio e profesional Xabier Bermúdez, poidemos disfrutar e aprender con un completo programa durante o que se abordaron temas como a calidade do leite, mamitis e benestar animal, entre outros.

Foron unhas xornadas intensas pero moi aproveitables tanto dende o punto de vista dos técnicos como dos gandeiros, posto que como todos ben sabemos, nunha granxa é de vital importancia o control sobre a calidade do leite mais aínda nos momentos que atravesamos, nos que cada céntimo conta. Todos somos conscientes da cantidade de factores que poden facela variar, e gracias a este tipo de xornadas, podemos coñecer as diferentes análises nas que están a traballar os expertos para melloralas (características das pezoneras, rutinas de muxido, ...).

As perdas que supón nunha gandería a mamitis, son sen dúbida un dos temas mais preocupantes para o gandeiro actual, e durante estas xornadas poidemos coñecer as investigacións que están levando a cabo numerosos profesionais, como pode ser a relación da alimentación como factor influente na saúde da ubre, etc. . .

Tamén se falou sobre o benestar animal e as súas consecuencias, tales como un descanso confortable e limpeza axeitada, son factores que se traducen sen dúbida, nunha maior e mellor produción así como nunha importante redución de enfermidades e como consecuencia unha maior rendibilidade dentro da explotación.

Unha excelente combinación de ideas que, axudarán sen dúbida á viabilidade das nosas explotacións.

Norboa ó equipo de Serivet pola calidade destas xornadas e por darnos a oportunidade de poder participar nelas.



Cremona (Italia)

O pasado 29 e 30 de outubro, celebrouse en Cremona (Italia) a **Confrontación Europea da Raza Holstein**. Nesta ocasión Conafe asistiu, en representación de España con 10 animais, entre os que se atopaba Pozo Allen Mimosa.

O noso clube tamén se viu representado en dito evento, por un lado estaba **Alba Álvarez Núñez**, que concorria a este evento como representante española para competir na sección Senior do Concurso de Novos Preparadores, e por outro, Conafe brindou a oportunidade de asistir a Cremona a: **Iago Filgueiras, Jose Alberto Iglesia e Javier Álvarez**.

Dende estas liñas, o noso agradecemento a Conafe por confiar na capacidade dos nosos socios para integrar o grupo de preparadores nun evento de tal categoría, e ós propietarios dos animais pola súa mais que plena confianza.

Salientar a boa armonía e ambiente entre os integrantes do grupo español ó longo de tódolos días xuntos, así como o traballo e resultados obtidos.

Gracias amigos.



Convocatoria de cursos 2011

Para este ano temos previsto impartir os seguintes cursos de carácter gratuito.

- Alimentación de bovinos de leite
- Inseminación Artificial do gando vacún
- Benestar animal: condutores/as, coidadores/as
- Manipulador de produtos fitosanitarios

A fin de poder facer a correspondente programación, se estás interesado en participar nalgún deles, por favor, ponte en contacto con nós para poder axustar datas e lugares que mellor nos conveñan a todos.

Compra conxunta de doses seminais

Ó obxecto de que os socios poidan empregar nas súas explotacións sementais de recoñecido valor xenético a prezos asequibles, o pasado mes de Novembro solicitáronse ofertas ás distintas casas comerciais para poder organizar a compra conxunta de doses para 2011. Unha vez valoradas as ofertas, a Mesa Técnica de Mellora Gandeira seleccionou para esta campaña os seguintes touros:

Touros Galegos

MARIO XACOBEO ET	BOS MORTY MONROI ET	BOS TITANIC MARGOT	PENA GOLDWYN BLITZ
BOS BOLIVER BOER ET	MANTOÑO DUNO	BOS CID ALLEN MACIÑEIRO ET	BOS SEIJO TALENT MAGREBI ET
BOS O-BEE MANFRED ORDES ET	BOS REGGIE REDECTOR ET	BOS SEIJO J.J. TRUENO ROJO ET	A.L.H. DANCER ET
BOS O-BEE MANFRED ONCE ET	FEAN WALDSTER ET	BOS SEPTEMBER VALERIO	A.L.H. AMSTERDAM (xenómico)

As probas pódense consultar na páxina 5.

Touros importados (probas Interbull. Decembro 2010)

NOME	Fiabilidade Producción	Índice Kg. Leite	% Graxa	Índice Kg. Graxa	% Proteína	Índice Kg. Proteína	ICAP- I. Capacidade	Índice Pes e Patas	Inserción Anterior	Inserción Posterior	Ligamento Suspensor	ICU Índice Ubre	IGT Índice Tipo	ICO	Índice Lonxevidade	Índ. Células Somáticas
LONGTIME	81	1576	-0.36	17	-0.05	44	1.96	1.46	1.80	1.38	1.03	1.81	2.09	3350	116	101
GERARD	80	1117	-0.03	36	0.13	48	1.68	0.57	2.37	1.58	1.14	2.46	2.06	3303	118	93
PAROCAS	76	1161	-0.06	35	-0.01	35	1.74	1.56	0.75	1.53	1.47	1.20	1.87	3064	117	117
WINDBROOK	81	919	0.22	54	0.03	31	2.04	2.35	2.29	2.69	1.95	1.92	3.06	3026	110	95
JORDAN	84	628	0.06	28	0.07	26	0.58	1.87	2.42	1.94	2.31	2.38	2.24	3023	125	116
END-STORY	73	936	0.24	57	0.12	41	2.26	1.07	1.33	2.21	1.19	1.91	2.35	3012	106	93
TOYSTORY	99	1067	-0.05	33	-0.03	31	0.53	1.21	2.03	1.36	1.37	2.25	1.83	2954	110	102
ALTAIOTA	79	662	0.34	56	0.16	36	2.29	0.32	1.64	1.41	1.34	1.98	1.96	2895	114	107
MILLION	80	712	0.19	43	-0.05	17	0.76	0.64	1.98	1.78	2.27	2.38	1.97	2617	114	105

- A través das Africor e como cada ano achegaranse ós gandeiros as solicitudes de seme. Para a asignación das doses por explotación terase en conta o número de vacas en Control (poderase solicitar ata un máximo de 3 doses por vaca controlada).
- Xunto ás doses de touros probados, entregaranse gratuitamente ata un 15% de doses de touros en proba do Programa.
- O prazo de presentación de solicitudes rematará o día 31 de Xaneiro, e prevese comezar co reparto das doses no mes de Marzo.

axenda 2011

19 de Febreiro	POXA EN CASTRO RIBEIRAS DO LEA - Lugo
19/20 de Marzo	I CONCURSO DE GANDO FRISÓN ARZÚA '11 - A Coruña
24/27 de Marzo	XIII CONCURSO NACIONAL DE PRIMAVERA CONAFE '11 - Torrelavega - Cantabria
2/3 de Abril	XXV CONCURSO DE GANDO FRISÓN MOEXMU '10 - Lugo
10 de Abril	XIII POXA DE XOVENCAS DE SANTA COMBA '11 - A Coruña
7/8 de Maio	IV CONCURSO DE CRIADORES - POXA DE GANDO FRISÓN SARRIA '11 - Lugo
4 de Xuño	POXA EN CASTRO RIBEIRAS DO LEA - Lugo
16/19 de Xuño	XXXIV FEIRA INTERNACIONAL SEMANA VERDE DE GALICIA
25/26 de Xuño	XVII CONCURSO FRISÓN FEIRADEZA - Lalín - Pontevedra
22/25 de Setembro	XXXII CONCURSO NACIONAL DE OTOÑO CONAFE '11 - Gijón - Asturias
22/23 de Outubro	XV CONCURSO FRISÓN BECERRA SELECTA '11 - A Estrada - Pontevedra
5 de Novembro	POXA EN CASTRO RIBEIRAS DO LEA - Lugo
20 de Novembro	V POXA DE XOVENCAS DE MAZARICOS '11 - A Coruña

Es agricultor?

Esto é para ti

A identificación de gando bovino, ovino e cabrún será máis doada mediante a oficina agraria virtual

O novo sistema de identificación do gando bovino, ovino e cabrún conta cunha **plataforma virtual** mediante a cal **os gandeiros poderán acceder de forma directa aos servizos** da área de gandaría e, polo tanto, a identificación dos datos.

En primeiro lugar, os interesados **poden recoller os crotais na Oficina Agraria Comarcal** dispoñendo de vinte días para colocalos, no caso do bovino, e seis meses no ovino e cabrún. Tras a correspondente identificación estes datos deben comunicarse canto antes á Administración, mediante a Oficina Agraria Virtual ou ben **a través do teléfono de atención ao cidadán 012**.

Os gandeiros **poden acceder á Oficina Virtual na páxina web da Consellería do Medio Rural** (www.mediorural.xunta.es), tan **só necesitarán** para realizar o trámite o **número de DNI** e o seu **PIN**. Polo que, poderán **identificar o gando dende calquera punto con conexión a internet**, ou se o prefiren tamén poden comunicar os **datos por teléfono chamando ao 012**.

Entidades identificadoras

Os interesados tamén poden auxiliarse nas **entidades identificadoras para o rexistro do gando**, simplemente terán que **comunicar con que entidade queren traballar**, estas poden consultarse na propia **Oficina Agraria Virtual ou no 012**. Hai que salientar que a identificación é **“un factor clave na sanidade animal, na trazabilidade da produción gandeira e na seguridade alimentaria”**.

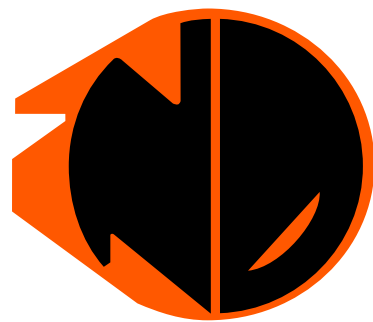
Consulta os Datos da túa explotación, Actualiza os teus Rexistros,
Declara os Nacementos, Consegue as Guías de Traslado,...
...E moitas outras xestións.

Infórmate en emediorural.xunta.es/oav ou na túa Oficina Comarcal máis próxima.



OAV: RÁPIDA, CÓMODO E FÁCIL

NUDESA
NUTRIMENTOS DEZA, S.A.



*Alimentando **Bos***

www.nudesa.com • Tel. 986 581 200